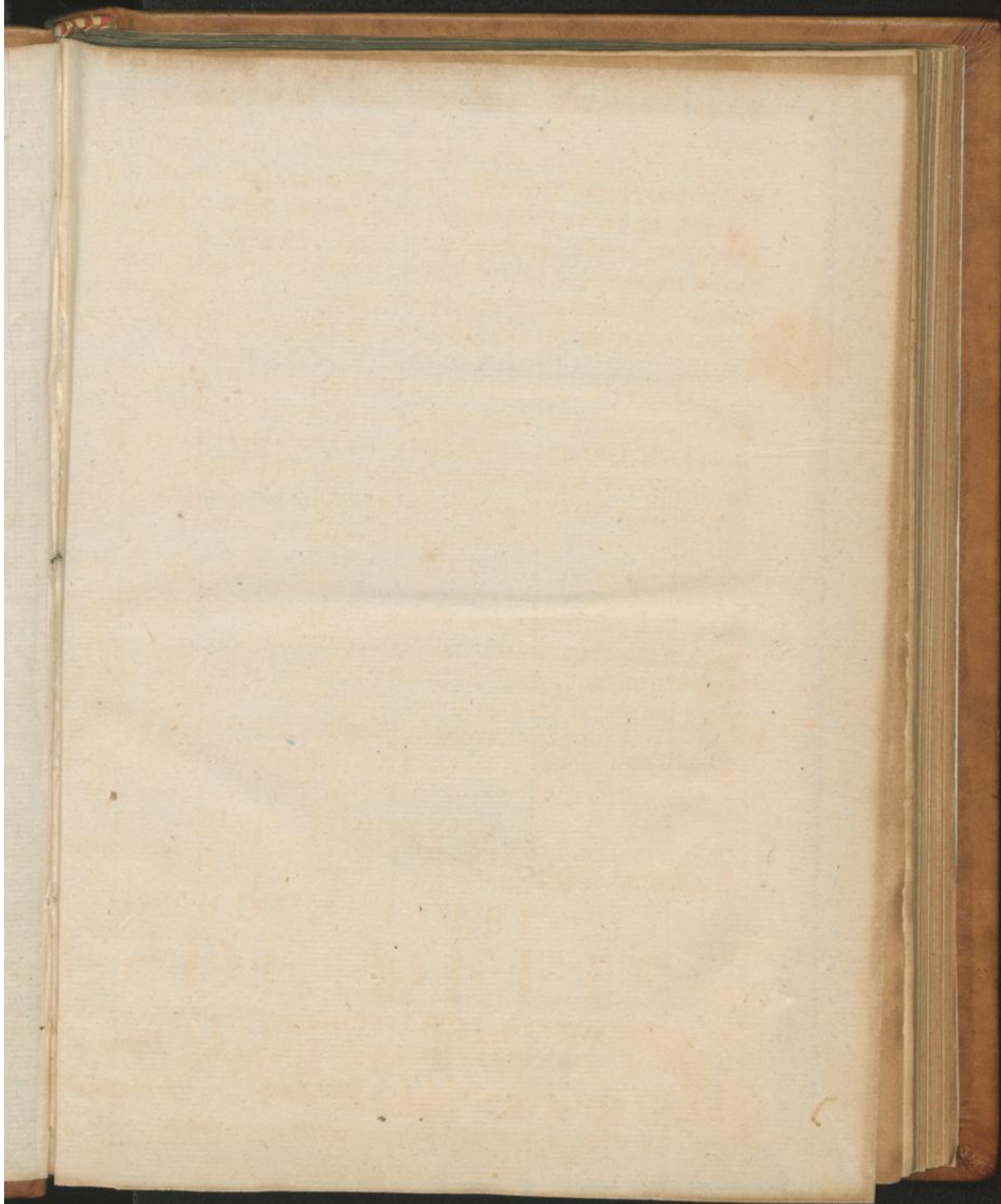

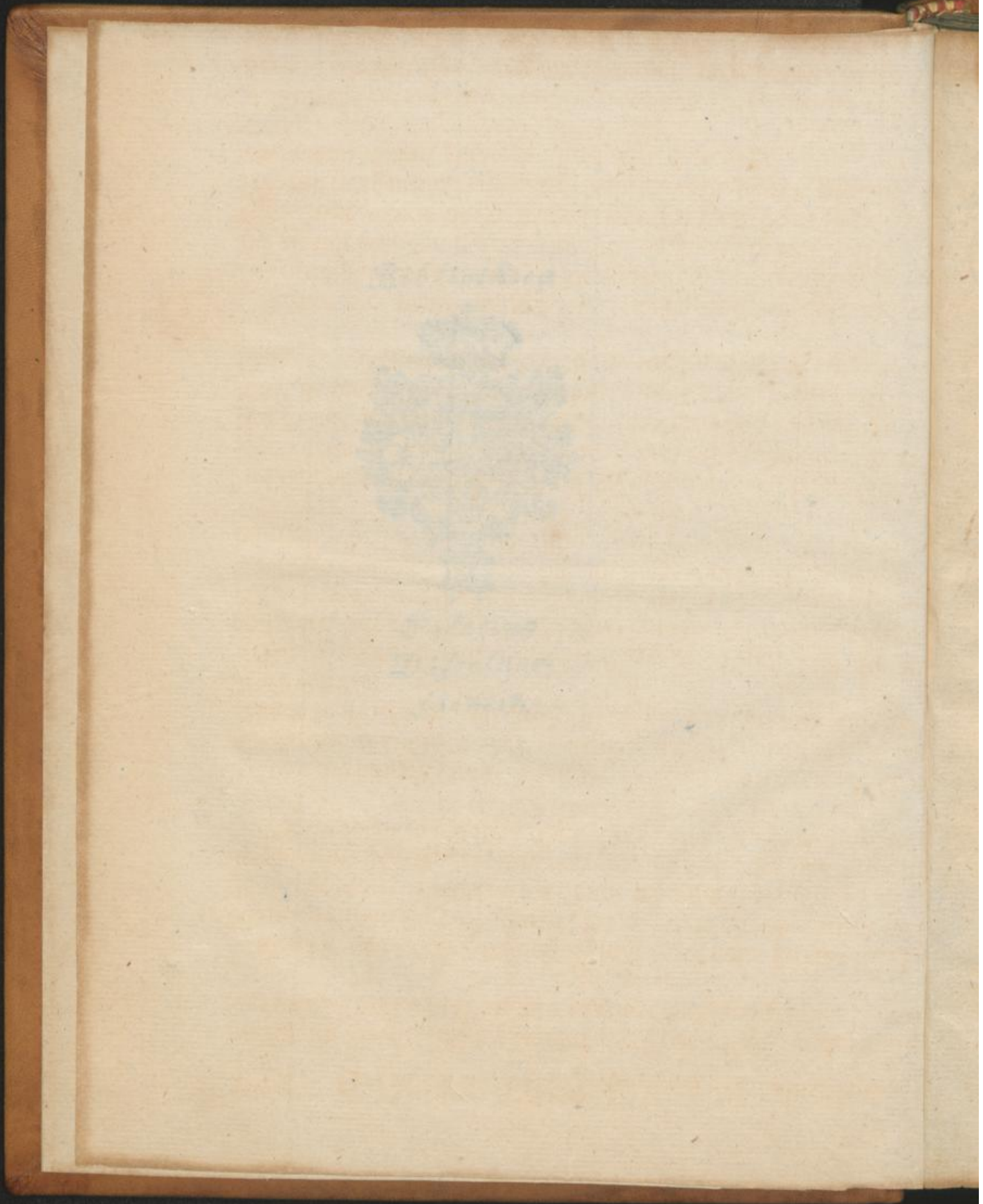
Bibliotheca

*Palatino
Düsseldorfensis.*

CAROLI COMMLIN, M.D.
PREFLUDIA BOTANICA

AD
Hortum Medicum
Universitatis

DICTA IN HORTO MEDICO,

Caroli Commlin, M.D. & Phil. Doct.
1717

Plantarum Americanarum & exoticarum, in praesentibus
Horti Botanici Universitatis

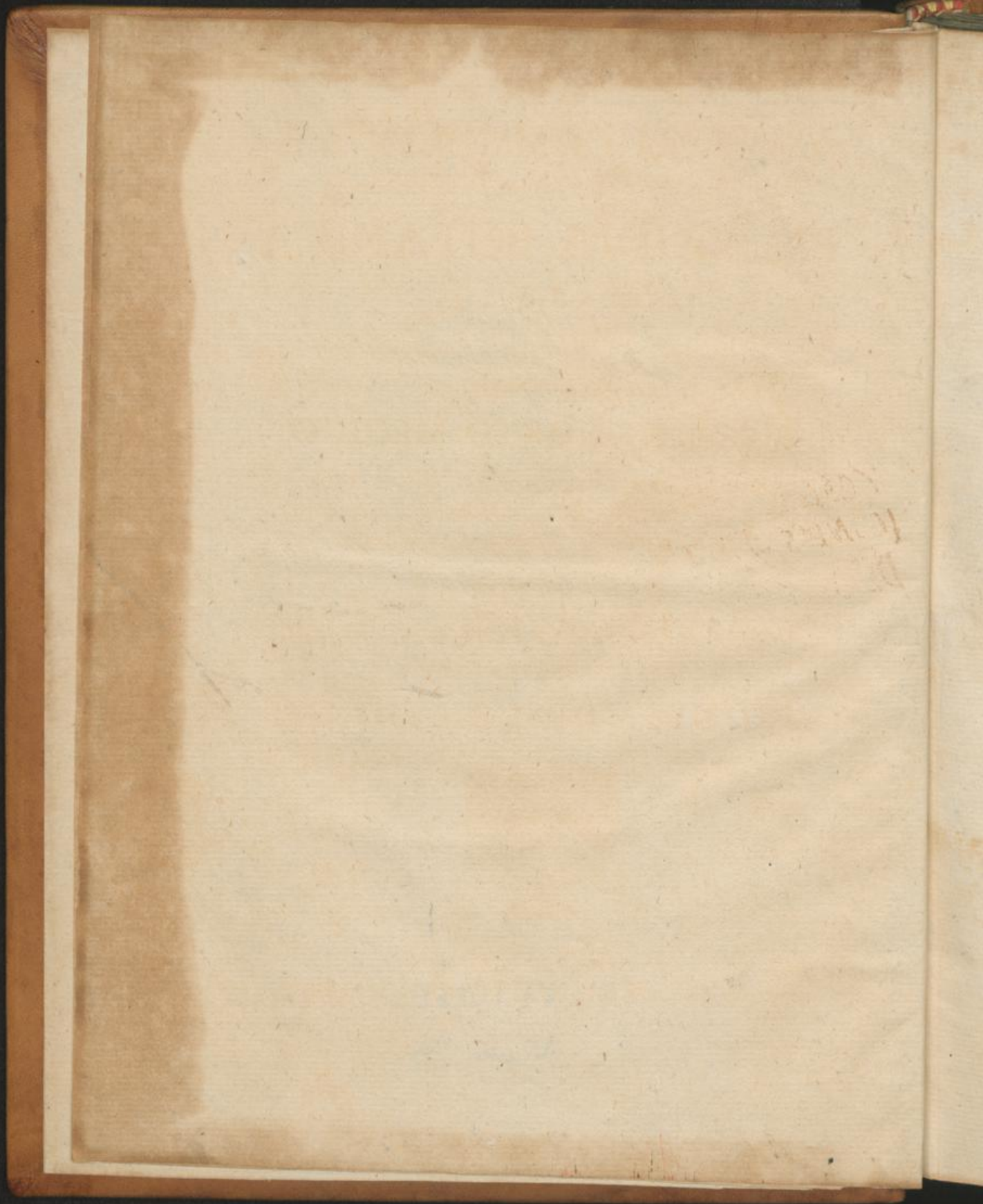
ICONES & DESCRIPTIONES

LUGDUNI BATAVORUM
MUSEUM BOTANICUM

87 17265

Nissen 388

CASPARI COMMELIN M. D.
& Horti Medici Amstelædamensis Botanici
PRÆLUDIA BOTANICA

A D

*Publicas Plantarum exoticarum
demonstrationes,*

DICTA IN HORTO MEDICO,

*Cum demonstrationes exoticarum 3 Octobris 1701, &
29 Maji 1702. ex auctoritate Nobilissimorum &
Amplissimorum D. Consulium auspicaretur.*

HIS ACCEDUNT

*Plantarum rariorum & exoticarum, in prælu-
diis Botanicis recensitarum,*

ICONES & DESCRIPTIONES.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud FRÉDERICUM HARINGH. 1703.

CASPARI COMMELIN M.
PRAELECTIO BOTANICA

Publicus Professor

Rara

DITTO MEDICO Nat. W. 64 (42)

28

NOBILISSIMIS AMPLISSIMIS

ET

GRAVISSIMIS VIRIS

D. NICOLAO WITSEN J. U. D.

NNI HUDDE.

ODORO BAS J. U. D.

D. GERBANO PANCRAS J. U. D.

Horti Medici Curatori.

AMSTELÆDAMENSIS

REIPUBLICÆ CONSULIBUS.

NEC NON

CASPARI COMMELIN R.
PRAELECTIO BOTANICA

Tabulae Plantarum exoticarum

Rara

Nat. W. 64

[Handwritten scribbles]

ICONES & DESCRIPTIONES

NOBILISSIMIS AMPLISSIMIS

ET

GRAVISSIMIS VIRIS

D. NICOLAO WITSEN J. U. D.

D. JOANNI HUDDE.

D. THEODORO BAS J. U. D.

D. GERBRANDO PANCRAS J. U. D.

Horti Medici Curatori.

AMSTELÆDAMENSIS

REIPUBLICÆ CONSULIBUS.

NEC NON

NOBILISSIMIS AMPLISSIMIS
ET
PRUDENTISSIMIS VIRIS
D. FRANCISCO DE VROEDE J. U. D.

Viro Consulari.

D. JOANNI HUYDECOOPER
A MAARSEVEEN J. U. D.

Scabino.

HORTI MEDICI AMSTELÆDAMENSIS
CURATORIBUS.

DOMINIS SUIS ET MÆCENATIBUS
PERPETUUM VENERANDIS

HÆC SUA

PRÆLUDIA BOTANICA

EA, QUAE DECET, REVERENTIA
D. D. D.

CASPARUS COMMELIN.

LECTORI
BOTANOPHILO

S. D. P.

CASPARUS COMMELIN.

Biennium est, Lector Bene-
vole, quod partem alteram
horti Amstelædamensis plan-
tarum exoticarum feracissi-
mam tecum communicave-
rim, a quo tempore de edendo catalogo
cogitanti, accidit, ut Nobiliss: & Am-
plissimorum D: Consulium auctoritate
lectiones Plantarum exoticarum publicas
habendi mihi demandata fit provincia,
quæ hactenus in horto medico habitæ
fuerant nullæ, ut, quemadmodum bis

* 3

fin-

singula hebdomade Clar: Fredericus Ruyf-
chius Botanices Professor stirpes commu-
ni gaudentes solo, earumque usum me-
dicum Auditoribus suis publice demon-
strat, ita & ego lectionem stirpium
exoticarum geminam haberem, quas sta-
tim, anni 1701 autumno & præteritæ
æstatis initio auspicator non absre-
fore putavi, si & utilitatem demonstra-
tionum culturæque exoticarum; metho-
dum, quâ ipsas essem habiturus; &
studii Botanici jucunditatem in prælimi-
nio proponerem; cum in primis hisce
demonstrationibus variæ se obtulerint nec
descriptæ nec ab aliis aut saltem paucis
visæ aut cognitæ plantæ, hæcce nostra
præludia una cum rariorum & exoticarum
iconibus & descriptionibus tecum L. B.
communicare volui, tum ut hæcce nostra
præludia tanquam prodromus forent e-
dendi catalogi, tum ut hisce iconibus
& descriptionibus exoticæ illæ non def-
crip-

criptæ, & in præludiis recensitæ Botanophylis simul innotescerent, quæ in tantam copiam excreverunt in horto medico, ut fidem fere omnem superet; testes sunt illi, qui me præterita æstate exoticas in horto medico demonstrantem audivere; testes, ut de aliis taceam multæ illæ diversæque Aloes species, quas in præludiis indigitavi, & quæ numerum quadragessimum quartum excedunt, quantum vel in hortorum catalogis, vel ipsis etiam editis Botanicorum libris frustra quæres, continet enim Horti Lugduno Batavi catalogus quinque Aloes species, Beaumontiani septendecim; Tournefortius in sua institutione rei herbariæ quatuordecim, & Pluckenetius in suo almagesto botanico viginti & quinque recensent, sed quis uno eodemque tempore tot Aloes species continens demonstrari possit hortus, me latet: hæ autem non solum numero, sed florum
280
quo-

quoque elegantia se commendant, duodecim enim, quod mireris Lector, diversæ species omnes in horto medico floruerunt, quarum aliæ odoris fragrantia, aliæ coloris elegantia, aliæ scapi flores sustentantis altitudine maxime insignes fuere; cæterum quid in hisce mihi agendum constituerim indicavi, utrum veto perfecerim tibi judicandum L: B: relinquo. Vale, & totius horti catalogum a me exspecta.

Dabam Amstelædami

XIV. Kalend: Februarii MDCCIII.

CAS-

CASPARI COMMELIN M: D:

& Horti Medici Amstelædamensis Botanici

PRÆLUDIA BOTANICA

A D

*Publicas plantarum exoticarum
Demonstrationes.*

Uum mihi Nobilissimorum & Amplissimorum Consulum auctoritate singulis diebus Lunæ & Mercurii publicas plantarum exoticarum lectiones habendi demandata sit provincia, non abs re fore putavi, Auditores eruditissimi, si, priusquam has ipsas aggrediar, harum utilitatem & methodum, qua ipsas sum habiturus, breviter proponerem; utilitatem, ut nemo sibi persuaderet, harum culturam & demonstrationes esse inutiles, aut pompæ magis & ornamento, quam utilitati accommodatas;

A

me-

2 CASPARI COMMELIN

methodum, ut hac ipsa eo felicius cum auditoribus meis mentem meam possem communicare, & hi ipsi uberiores ex ea colligere valerent fructus.

Utilitatem illas in se continere maximam nemo ibit inficias, qui ex Hippocratis, Dioscoridis, Plinii, Galeni, aliorumque Veterum scriptis sibi fructum pollicetur unquam, hi enim, cum regionibus ab hac nostra longe remotis vixerunt & medicinam fecerunt, dubio procul omnia simplicia descripserunt plurima, eorumque virtutes nobis reliquerunt descriptas, quorum nullum nostra fert tellus, præterquam quod & hi ipsi plurimis usi fuerint medicamentis, quorum loca natalia nec illi ipsi viderunt, hæc cum ita sint, Auditores, quam nobis, quæso, horum omnium a Veteribus descriptorum & in usum receptorum simplicium cognitionem pollicemur, nisi illorum notitiam inter exoticas æque ac indigenas quæramus? hujus assertionis veritatem præterito seculo doctissimorum ingenia & lucubrationes satis superque evicerunt, qui investigandis tam indigenis quam exoticis, iisque colendis & colligendis tantam simplicium medicamentorum a Veteribus descriptorum copiam detexerunt, cum orbe literato commu-
nica-

PRÆLUDIA BOTANICA. 3

nicarunt, atque adeo rei medicæ emolumentum non exiguum attulerunt, ut nos posteri maximam habeamus causam, de qua nobismet ipsis possumus gratulari, nos, inquam, felicioribus illis temporibus vivere, quibus plurima invenimus detecta, & ansam habemus cætera hactenus incognita tractu temporis detegendi amplissimam. Nolim jam, Auditores, putetis me longa verborum argumentorumque serie probaturum medico scientiam & cognitionem plantarum esse utilem & necessariam, quum ego neminem vestrum existimem, qui de hujus rei veritate dubitat; e quibus omnibus quid aliud sequitur? quam exoticarum plantarum culturam summæ esse utilitatis, quia hac neglecta nullam in nobis exoticarum a Veteribus in usum receptarum ideam formare possumus, nescimus enim, an illa attributa, quibus Veteres sua simplicia descripserunt & designarunt, plantis illis competant, quæ tanquam legitimæ & a Veteribus descriptæ sæpe ac multum nobis obtruduntur, exoticæ è contrario ubi colantur, illasque nobis continuo videre, & ad examen revocare, hoc est cum Veterum scriptis conferre liceat, nosmet ipsos plantarum legitimarum a Veteribus descriptarum certiores facere possumus,

A 2

cujus

4 CASPARI COMMELIN

cujus specimen statim exhibebo: e quibus omnibus & quid aliud, inquam, sequitur? Quam & exoticarum plantarum demonstrationes maxime utiles futuras, præsertim, quum in iis demonstrandis mihi proposui utilitatis aut virtutis, si quam exoticarum nonnullæ habeant, aut a Veteribus fuerint descriptæ, non oblivisci, quod agentes utile miscbimus dulci, & diversas e quatuor totius orbis partibus in hunc unum hortum delatas videntes, cogimur suapte Amplissimorum hujus civitatis Procerum pensam erga rempublicam medicam voluntatem prædicare, cum iis Proceribus Amplissimis placuerit hunc hortum immensum ad publicum bonum & utilitatem magnis sumptibus extruere, & indies augere, fore ut eundem mirentur Incolæ, laudibus extollant Advenæ, testis est inter Botanicos nostri temporis facile Princeps Jacobus Breynius Gedanensis, qui, posteaquam Batavorum hortos, (& præcipue hunc & Lugdunensem, quos omnium optime instructos recenset) inviserat, in secundo suo fasciculi plantarum exoticarum prodromo exclamare cogitur, se sub primum hortorum ingressum cum stupore ibi theatrum plantarum inusitatæ cujusdam amenitatis conspexisse, atque

PRÆLUDIA BOTANICA. 5

que an in Indiam an Americam esset delatus, dubium hæsisse ac incertum, tot eximia oculos ejus afficiebant objecta, quia a mundi conditi exordio in illum usque diem tanto plantarum exoticarum thesauro Europa nunquam se jactaverat, quanto tunc temporis Hollandia ditata erat, qui si nunc temporis in vivis foret, quam copiam plantarum suo tempore nec visarum nec notarum ex utroque orbe & Africa in hunc hortum delatam non cerneret? non possumus itaque, Auditores, nisi erga divinum Numen sumus ingrati, summi Creatoris in hisce ordinandis & producendis omnibus sapientiam & omnipotentiam non admirari & revereri, bonitatem non prædicare, dum harum multas in usum mortalium, habita ratione incolarum diversorumque morborum endemiorum, creatas atque productas videmus, hujus veritatis pleni sunt libri, plenæ sapientum voces, & si quis dubitet hunc Barbari docebunt. Hactenus de utilitate, nunc pauca de methodo.

Nolite, Auditores, dum methodum mihi in demonstrandis exoticis servandam sim propositurus, a me expectare, ut aliorum methodum multis refellam, ut Dalecampium, qui plantas per loca natalia disposuit; ut Parkinsonium, qui a plan-

A 3

tarum

6 CASPARI COMMELIN

tarum viribus & facultatibus earum classes desumpsit; ut Besslerum, Horti Eysstettenensis auctorem, qui per quatuor anni tempora suas plantas digessit; ut Matthiolum & alios, qui a foliorum similitudine plantas ad eandem classem reduxerunt, ut hos, inquam, omnes multis argumentis mala usus fuisse methodo ostendam, refutationis loco hæc satis superque a Morisone & aliis demonstrata dixisse sufficiet.

Methodum quod attinet, quam mihi in demonstrandis exoticis servandam proposui, hæc est, ut quotiescumque genus aliquod sit expositurus, relicta tamdiu specierum enumeratione, illius notas proponam characteristicas, quæ illi generi duntaxat nec alteri conveniant, quæ omnibus & singulis ejus speciebus competunt, nec ab iis, nisi vim ipsi naturæ velimus inferre, possunt divelli, quibus propositis, species ejusdem generis recensebo: hac nisi utamur methodo, proficimus nihil, & mea quidem sententia actum est de scientia Botanica, & illam, quæ admodum jucunda & utilis est, quæ hac methodo facilior redditur, odiosam, inutilem, & scientiarum omnium difficillimam reddemus.

Notæ, quæ vocantur characteristicæ, a
foliis

PRÆLUDIA BOTANICA. 7

foliis florum seminum aut capsularum figura & numero desumendæ veniunt, ab his si desumantur, facile similes a dissimilibus separari, & cum similibus velut in fasciculos colligi possunt: plantæ autem, quæ ejusdem sunt generis inter se tamen signo quodam singulari, ab externa facie desumpto, differant necesse est, etiamsi species ejusdem generis ob characterem generi proprium appellentur, exempli gratia plantæ omnes, quæ *Geranii* nomine innotescunt sunt plurimæ, & notis suis characteristicis, quod sint *pentapetalæ*, *rarissime tetrapetalæ*, *quinque capsulares* & *pentacocæ*, & quarum capsulæ seminales in mucronem instar ciconiæ rostri longissimum exeunt, sub eodem comprehenduntur genere, sed nota tamen ab externa facie desumpta differant necesse est, ita species ejus sunt vel *Aquilegiæ*, *Ibisci*, *Alchimillæ*, *Coriandri*, *Staphydis agricæ*, *Asari*, *Myrrhidis*, *Astragali* & sic porro foliis; ex hoc allato geranii exemplo quid aliud sequitur, Auditores? Quam externam faciem in generibus constituendis utilitatem in se continere vel exiguam vel potius nullam: hæc ut paulo clarius innotescant, sciendum, a plerisque Botanicis verticillatarum classem, quæ plu-

8 CASPARI COMMELIN

plurima genera in se continet, hac præcipua nota ab aliis quibusvis classibus distingui, quod folia gerat ex adverso caulem amplectentia bina, (non divisa intelligite, Auditores, aut diversa quasi folia uni pediculo ex utroque latere cauli amplectentia, cum talis planta verticillata ante tres quatuorve annos apparuerat nulla) experientia tamen sumus edocti paucis ab hinc annis e Canaria plantam esse allatam, quæ triphylla existit, seu tria quasi folia in eodem gerit pediculo, quam capite quadragesimo primo alterius partis horti Amstelædamensis nomine *Cedronella canariensis viscosæ foliis plerumque ex eodem pediculo ternis* descripsi: quis Botanicorum unquam cogitasset futuram Geranii speciem foliis conjugatis? nisi illa præterito anno è feminibus africanis enata coheretur in horto. Hæc quæ de methodo mihi servanda paucis præfari præceperam, plura si quis desideret, doctissimos adeat Tournefortium, Rivinum, Rajum, Hermannum, aliosque.

Audivistis jam, Auditores, qua methodo lectiones sum habiturus; audivistis utilitatem, quæ in hisce continebitur, quid aliud nunc restat? quam ut & utilitatis & methodi speciem

ulq

ex-

PRÆLUDIA BOTANICA. 9

exhibeam; inquiramus itaque primo in unico duntaxat subjecto, quid plantarum cultura & demonstrationes afferant emolumenti, quid utilitatis, & speciminis loco perscrutemur, quid verum *Antiquorum Euphorbium*, videamusque num illud in hoc horto colatur.

Quæ sit illa planta verum *Antiquorum Euphorbium* fundens, in eo non conveniunt auctores, Dodonæus plantam pro *Euphorbio* proposuit, ejusque iconem & descriptionem exhibuit, quem sequitur Cl: Hermannus, & Cl: Commentatores in partem primam hujus horti Ruyschius & Kiggelarius: Lobelius plantam pro *Euphorbio* obtrudit, quæ *Cerei* est species, hunc nemo sequitur: Clar: Rajus, Dale, Breynius, Pluckenetus & Patruus *Scadida-calli Malabarorum* verum esse *Antiquorum Euphorbium* existimant; plures aliæ etiam plantæ existunt, & in hoc horto coluntur, quæ succum instar *Euphorbii* fundunt, atque hinc etiam *Euphorbia* vocari possent: Videamus itaque, priusquam inquiramus, quid verum sit *Veterum Euphorbium*, plantas illas, quæ talem de se succum fundunt, ut eo clarius vobis omnibus & singulis, quæ vera sit, pateat, & omnis dubitandi ansa auferatur.

B

Primo

sequitur

Primo loco nobis occurrit illa, quæ a Malabarenfibus vocatur *Scadida-calli* & hoc nomine horti Malabarici parte secunda innotescit, *Euphorbii Antiquorum veri* titulo in notis ad eundem hortum, & in descriptionibus & iconibus horti Amstelædamensis a Patruo meo, & a Rajo in historia sua plantarum describitur.

Secundo loco sese offert illa, quæ a Zeylonenfibus *Sadri* & *Sandri-Calli* & à Breynio *Euphorbio similis* vocatur, & a nemine, quod scio, describitur.

Tertia est illa planta, quæ in eodem horto Malabarico nomine *Ela-Calli* proponitur, & in horto Amstelædamensi nomine *Tithymali Indici arborescens spinosi nerii folio* a Patruo describitur.

Quarta nova est species, & ab *Ela-Calli* differt, quod tota sit angulosa, atque hinc a me *Tithymalus aizoides arborescens spinosus caule angulari nerii folio* vocatur.

Quinta est, quæ *Tiru-Calli* a Malabarenfibus, & *Tithymalus Indicus frutescens* a Rajo & Patruo vocatur, atque hoc nomine cum prima & tertia loco citato describitur.

Sexta quintæ simillima est, & in eo duntaxat differt a præcedenti, quod in arborem nunquam excreseat, cætera conveniunt omnia.

Septima

PRÆLUDIA BOTANICA. II

Septima est illa, quæ a Dodonæo pro *Euphorbium fundente planta* proponitur, & ab eodem in pemptadibus, ac Patruo in horto Amstelædamensi describitur.

Octava est, quæ *Tithymalus aizoides fruticosus canariensis quadrangularis* vocatur, & a me in altera parte horti Amstelædamensis, capite centesimo quarto describitur.

Nona est quæ *Tithymali forte genus, planta Lactaria Africana, pini fructuum facie* a Breynio in utroque suo prodromo vocatur, & in Primo, ut & in horto Amstelædamensi a Patruo describitur.

Decima hæc nova etiam est planta & a me *Tithymalus aizoidis Africanus simplici squamato caule* vocatur.

Undecima hæc hætenus etiam incognita est planta & mihi nomine *Tithymali aizoidis Africani simplici squamato caule chamænerii folio* innotescit.

Duodecima hæc nova etiam & non descripta, quam voco *Tithymalum Africanum aizoidem validissimis spinis ex tuberculorum internodiis* provenientibus.

Has plantas omnes cum synonymiis suis & homonimiis statim ipsius Methodi specimen ex-

hibiturus proponam; ut nunc itaque ad ipsius *Euphorbium Veterum* fundentis plantæ inquisitionem accedam, videndum est primo quid de eo Veteres nobis reliquerunt descriptum, & quibus attributis vera *Euphorbii* planta in Veterum scriptis innotescat, & deinde an harum statim demonstratarum ulli ea competant.

Dioscorides, Plinius & Galenus omnium Veterum primi plantæ *Euphorbium* fundentis meminere, eam quodammodo descripserunt, illiusque succi virtutem nobis reliquerunt descriptam; Dioscorides inquit arborem esse nascentem in monte Tmolo Maurifianorum; Plinius Acanthinis foliis spectari ait; Galenus Rajo teste arborem spinosam refert, quarum omnium plantarum (quas modo indigitavi, aut quæ hactenus ab ullo Botanico sunt descriptæ) nulli hæc allata attributa magis conveniunt, quam illi, quæ *Scadida-Calli* a Malabarenfibus, ut dixi, vocatur, est enim arbor & in arboris excrescit altitudinem, spinosa est, & ejus folia juniora non inepte cum portione foliorum Acanthi comparari possunt, addamus denique, quod frustra ipsius *Scadida-Calli* inter *Euphorbium* Patruo e Barbaria sint allata, & quod ipse *Scadida-Calli* plurimas capsulas seminales inter
gum-

gummi invenerit, & harum aliquas cum Clarissimo Breynio communicaverit, ut in secundo ipsius Breynii Prodromo videre licet; nec obstat *Scadida-Calli* in Malabaria crescere, *Euphorbium* e Barbaria in Europam transvehi, nam nullus dubito, quin etiam in Barbaria crescat; hoc vel ex eo liquet, quod ejus frusta & fructus seu capsulæ feminales inter gummi ex Barbaria sint allata, denique constat experientia regiones calidiores longe distitas easdem producere plantas, Asia enim & America eadem magna satis quantitate producunt plantarum species, atque hæc causa est cur Clar. Samuel a Dale in sua pharmacologia *Euphorbium* æque in India Orientali ac Mauritania provenire ait. Denique si vires & facultates medicas consideremus, illæ erunt eadem.

Euphorbium Veterum magna cum vehementia purgat, quare ejus usus internus non admodum securus est, & non nisi hydropicis robustioribus concedi potest, valide enim pituitam, validius aquam educit, ut Actuarius & Aetius, teste Matthiolo, concordēs asseverant, externe linimentis, quibus lumbricis laborantium abdomen illinitur, adjungitur, & prodest coxendicum doloribus, ut Dioscorides inquit: ita

B 3

etiam

etiam *Scadida-Calli* Malabarensium externe applicatum necat vermes, intus sumptum valide purgat, & in doloribus Podagræ juvat. E quibus omnibus quid aliud sequitur, Auditores, quam hoc *Scadida-Calli* inter has omnes plurima possidere attributa, quæ ipsi *Antiquorum Euphorbium* fundenti plantæ competunt, hoc est, *Scadida-Calli* illam ipsam esse plantam, quæ Veterum fundit *Euphorbium*? Quis, inquam, mortalium hujus plantæ cognitionem sibi ausus fuisset polliceri? cum illa, nunc arbor a Dioscoride, Spinosa a Galeno, & Acanthinis foliis a Plinio spectari dicatur, nisi illa in hortis coleretur, nam descriptiones, quæ etiamsi contradictionem includant nullam, & simul veræ esse possint, vix tamen sui cognitionis participes lectores suos futuros pollicentur; nos autem, qui jam ejus attributa audivimus omnia, quibus a Veteribus describitur, quæ omnia huic uni Malabarorum *Scadida-Calli*, nullique alteri plantæ competere vidimus, certo possumus concludere *Scadida-Calli* plantam esse fundentem *Veterum Euphorbium*, etiamsi vel maxime Clar: Etmullerus plantam omnibus Botanicis incognitam scribat, & in eo dissentire auctores, an arbor, an frutex, an

an *Ferula* sit, sed quinam? recentiores crediderim, qui ab omni plantarum exoticarum cultura & investigatione quam longissime abesse malunt, quam in iis vera Veterum simplicia quærere & invenire; scio equidem *arborem* dici a Discoride, sed quis Veterum *fruticem* dicat inveni neminem, scio & hoc quod secundum Discoridem *Ferula* speciem habeat, sed quid inde? quam quod instar stipitis *Ferulae* in altum erigatur, singulis enim annis pleræque *Ferularum* species scapum producant humanam altitudinem longe superantem, quare non inepte a Dioscoride dictum puto, quod *Euphorbium* *Ferulae* speciem habeat, nec hic Dioscoridis locus ullam in nobis dubitandi ansam excitare valet, nemo enim sibi persuadeat Dioscoridem his verbis *Euphorbium* *Ferulae* speciem dixisse, cum locus ille nihil aliud in se contineat, quam quod statim dixi, *Euphorbium* nimirum in altum instar *Ferulae* flores & semina producturæ erigi, & si vel maxime hoc demus Dioscoridem *Euphorbium* *Ferulae* speciem dixisse, illud modo dictis non refragatur, nam e quibus, quæso, principiis *Ferulae* speciem dixit *Euphorbium*? è notis characteristicis a fructificatione desumptis? hoc nemo sibi persuadeat, dum harum nunquam

quam Veteres meminerint: an e viribus & facultatibus? nec hoc aliquis putet, cum si vires *Euphorbii*, & *Ferulae* Specierum ex ipso Dioscoride petantur, quam longe differant unicuique facile patebit: sed fortasse e succo, qui recens in *Ferularum* speciebus etiam albicat, suas notas desumpsit? nec hoc sibi quisquam imagineatur, cum, si a succo lacteo *Ferulae* speciem dixisset, etiam *Scammonii*, *Apocyni* & *Tubymali* (cujus multas species libro quarto recenset, & cujus speciem summo jure *Euphorbium* dixisset) ejus speciem ut habeat necesse sit: an a facie aut similitudine quadam externa *Ferulae* speciem dixit *Euphorbium*, ejusque notas collegit? ne hoc quidem, cum nulla haecenus *Ferulae* species sit nota, aut innotuit, quae spinosa, quod tamen etiam *Euphorbii* attributum est praecipuum: patet itaque evidentissime omnibus objectionibus repulsis plantam hanc verum Antiquorum *Euphorbium* funderi: sed cui, quaeso, usui, cui bono haec omnia, dum *Euphorbium*, quo hodie utuntur medici, distinctissimum sit a Veterum *Euphorbio*, ut Etmullerus in collegio suo pharmaceutico in Schroderum notat? dicam, quod, si vel maxime verum foret hodiernum a Veterum *Euphorbio* differre, illud
 msup tamen

PRÆLUDIA BOTANICA. 17

tamen esset utilitatis, ut scilicet nota illa Veterum *Euphorbium* fundente planta, facile nos etiam verum succum, qui plantæ loca natalia noscimus, nobis possimus comparare: dein nescio, quo jure hoc dicit Etmullerus, quia *Euphorbium* hodiernum omnia attributa possidet, quæ illi adscripsit Dioscorides, est enim orobi magnitudine, qualia plurima ejus grana sunt, translucens, si a pulvere externo grana purgentur, acre & cum levi gustu os accensum diu detinet.

Demonstrata genuina Antiquorum *Euphorbium* fundente planta, nihil jam aliud superest, quam ut breviter dicam hallucinari Cl: a Dale, qui tres diversissimas earumque nomina tanquam synonyma in sua pharmacologia confundit, nam *Scadida-Calli*, *Euphorbium Dodonæi* & *Tithymalus Africanus Spinofus cerei effigie ex codice Comptoniano Plukenetii* una ipsi eademque videtur planta, quæ tamen tres plantæ sunt toto cælo diversissimæ. Hactenus utilitatis, nunc methodi, quam mihi servandam in demonstrandis exoticis proposui, specimen daturus, genera, quæ fructum gerunt tricoccum, explicabo, & breviter, quibus a se invicem queant distingui notis characteristicis. demonstrabo, earumque species exoticas recensebo.

C

Plantæ

Plantæ *tricocca* a Botanicis dicuntur, quarum fructus seu capsulæ feminales tribus distinguuntur loculamentis, singulis unicum duntaxat semen continentibus, ita de *monococco*, *tetracocco* & *pentacocco* intelligendum.

Genera, quæ *tricocca* dicuntur, & quæ in hoc horto coluntur, sunt vel *Tithymalus*, *Ricinus*, *Paliurus*, *Chamælea*, *Tithymaloides*, *Ricinoides*, *Alaternoides*, *Acriviola* seu *Nasturtium Indicum*, & *Cor Indum* seu *Halicacabum*.

Tithymali species omnes flores habent vel tetra vel pentapetaloides, quæ tetrapetaloides gerunt flores, hos folia gemina perianthii loco circumstant, quæ pentapetaloides producunt, illæ omnes sunt succulentæ, sempervirent, & *airzoides* aut *Euphorbia* a rei herbariæ peritis vocantur, omnes tamen hæ plantæ tanta affinitate conjunguntur, ut ab invicem separari illo modo nequeant, hos flores fructus sive capsula seminalis sequitur tribus loculamentis totidem semina continens, his notis addi potest omnes *Tithymalorum* species, quacumque parte vulnerentur, succum fundere copiosum & lacteum.

Ricini florem habent apetalum, hoc est, imperfectum, plurimis scilicet staminibus ex calyce

ce

Tithym

ce surgentibus constantem, sed sterilem, embryones a floribus in eadem planta sejuncti in fructum abeunt tribus cavitatibus totidem semina continentem.

Paliurus florem gerit pentapetalum, seu, ut Tournefortius amat, rosaceum, cujus pistillum abit in fructum clypeiformem, qui intus officulum occultat, quod tribus loculamentis distinctis totidem nucleos seu semina continet.

Chamaelea florem habet tripetaloideum, cujus pistillum in fructum mutatur tricoccum ex tribus ossibus totidem nucleos continentibus compositum, fructus tamen unus alterve apparet aliquando in hac planta tetracoccus.

Tithymaloides florem habent monopetalum calceolum quendam referentem, cujus pistillum abit in fructum tricoccum.

Ricinoidis genus cum *Tithymaloidis* genere his nominibus omnium primus proposuit Cl: Tournefortius, florem habent *Ricinoides* rosaceum, hoc est, qui petalis constat plus quatuor in orbem positis, fructum gerunt in tres capsulas totidem semina continentem, & per maturitatem fissilem.

Alaternoides vocantur, quæ flore gaudent pentapetaloideo, fructum gerunt tricoccum,

fronde gaudent perpetua, & lac fundunt nullum.

Acriviola, quæ & *Cardaminum*, *Viola acris*, *Violæ affinis* & *Nasturtium Indicum* vocatur, florem gerit violæ æmulum calcare donatum, hunc sequitur fructus rugosus per maturitatem a se invicem secedens, qui tribus thecis tria continet semina.

Cor Indum seu *Halicacabum peregrinum* florem producit polypetalum, quem fructus sequitur folliculatus, trigonus, tribus membranis intermediis in tres cavitates divisus, quæ singulæ semen continent unicum.

Species *Tithymalorum* sunt plurimæ, multæ in horto coluntur, nunc autem eas duntaxat, quæ exoticæ dicuntur, quæ in communi solo non crescunt, sed hybernaculis & hypocauftis servantur, & primo illas, quæ *aizoides* & *Euphorbia* vocantur, demonstrabo. Primo loco sese offert

Tithymalus aizoides fruticosus Canariensis aphyllus, quadrangularis, & quinqueangularis spinis geminis aduncis atro nitentibus armatus. Hort: Amst: Part. 2. 207. *Tithymalus aizoides lactifluus, seu Euphorbia Canariensis quadrilatera & quinquelatera cerei effigie, ad angulos per crebra intervalla spinis rectis atro-*
nitent-

nitentibus, gasellæ cornua referentibus, armata
Pluckenet: Phytogr: Tab: 320. Fig: 3. *Tithymalus*
quadrangularis spinosus, seu spinis geminis adun-
cis ex eadem sede ortis armatus, succo lacteo acer-
rimo turgidus. Kiggelarii Hort: Beaumont: 41.

Tithymalus aizoides triangularis nodosus & spi-
nosus lacte turgens acri. Pluckenet: Almagest:
Botanic: 370. *Tithymalus indicus spinosus* & an-
gulosus lacte turgens acri Kiggelarii Hort: Beaum:
41. *Euphorbium Indicum Opuntia* facie, caule
geniculato triangulari Breyn: Prod: 2. 44. *Euphor-*
bium verum J: Commel: in Not: ad: Hort: Ma-
lab: Part: 2. 82. *Euphorbium verum antiquorum*
Raji Hist: 873. *Scadida-Calli* Hort: Mal: p. 2. 81.
hunc *Tithymalum* pro varietate præcedentis
duntaxat habet Pluckenetus, sed perperam,
cum species sit diversissima, & toto, ut ajunt,
cælo ab illo discrepat, ut vestrum quisque videre
potest.

Tithymalus aizoides triangularis & quadrangu-
laris nodosus & spinosus, ramis compressis. Nobis.
Euphorbium triangulare ramis planis compressis
opuntia facie, & *Euphorbio similis Sadricalli In-*
dorum Breyn: Prod: 2. 44 *Rangiferi cornua refe-*
rens planta Zeylanica. Sandri-Calli Zeylonensium
Parad: Bat: Prod: 368.

Tithymalus aizoides arborescens spinosus, caudice rotundo, nerii folio. Nobis. *Tithymalus Zeylanicus spinosus arborescens* Parad: Bat: Prod. 381. & Pluckenet: Phytogr: Tab: 230. Fig. 4. *Tithymalus arborescens spinosus Zeylanicus foliis Laurinis* Herman: Catalog: post Parad: Batav: *Euphorbio* & *Tithymalo media affinis aizoides Indica arborescens spinosa*, nerii folio Breyn. Prod. 2. 45. *Euphorbium secundum hactenus ignotum* J. Commelin. in Not. ad Hort. Malab. p. 2. 84. *Éla-Calli* Hort Malab. p. 2. 83.

Tithymalus aizoides arborescens spinosus caudice angulari, nerii folio. Nobis. An *Tithymalus amboinensis*, *Ligularia Rumphii* Hermannii Catalog. post Paradif. Batavum?

Tithymalus Africanus aphyllus angulosus & spinosus, flore pallido J. Commel. Catal. Hort. Amst. 351. *Tithymalus mauritanicus aphyllus angulosus* & spinosus, ex quo *Euphorbium officinarum* Herm. Cat. Hort. L. 598. *Euphorbium cerei* effigie, caulibus crassioribus, spinis validioribus armatum Breynii Prod. 2. 45. *Euphorbium Dodoeni*, *Lobellii* B. Pin. 387. *Euphorbium vulgo sed falso creditum* Raji Hist. 872.

Tithymalus ramosissimus frutescens, pene aphyllus Parad. Bat. Prod. 381. *Tithymalus Indicus*
fru-

PRÆLUDIA BOTANICA. 23

frutescens Raji Histor. 1710. *Tithymalus arborescens*, caule aphylo Pluckenet. Almag. Botan. 368. *Tiru-Calli* Hort. Mal. P. 2. 85.

Tithymalus ramosissimus non frutescens pene aphylos. Nobis. *Fefel Tavil* Alpin. Pl. Ægypt. 96. *Fefel Tavil seu Piper longum Ægyptium*. Vesling. Observ. 34. differt hæc planta à præcedente, quod caules varii ex eadem radice proveniant, & vix trium pedum altitudinem acquirant, quum planta præcedens unicum duntaxat truncum ex radice protrudat, & in fruticem decem pedibus altiore excreseat, cætera conveniunt omnia.

Tithymalus aizoides Africanus pini fructuum facie. Nobis. *Tithymali forte genus planta Lactaria pini fructuum facie* Breyn. Prod. 2. 100. Prod. 1. 44. *Planta Lactaria Africana* Hort. Amstel. p. 1. 33. hanc plantam Cl. Pluckenetus cum suo *Tithymalo Africano arborescente*, squamato caule spinoso, quem Phytographiæ Tabula 230. Fig. 5. exhibet, confundit, quocum nullam habet affinitatem, spinosus enim est *Tithymalus* Pluckeneti, hic non item, folia Plantæ Pluckenetiæ magna sunt admodum, ut quadruplo equidem hanc nostram superent.

Tithymalus aizoides Africanus simplici squamato caule. Nobis.

Ti.

Tithymalus aizoides Africanus simplici squamato caule Chamenerii folio. Nobis.

Tithymalus aizoides Africanus validissimis spinis ex tuberculorum internodiis provenientiibus. Nobis.

Tithymalus Canariensis frutescens Linariae foliis Hort. Amstel. p. 2. 209. Tithymalus dendroides Linariae foliis ex Insula Canaria Pluckenet. Phytogr. Tab. 319. F. 5.

Tithymalus arboreus Americanus Cotini folio Hort. Amst. P. 1. 29. Tithymalus Curassavicus folio Cotini Massinilia Sylvestris Parad. Bat. Prod. 381. Tithymalus Surinamensis arborescens Cotini sive Coccigriae foliis & facie Breyn. Prod. 2. 100. Tithymalus Curassavicus folio Cotini triphyllos, petalis flosculorum serratis Pluckenet. Almag. Bot. 369.

Tithymalus dendroides ex codice caesareo Dodonei 372.

Tithymalus Americanus sive Peplis major Brasiliensis flosculis albis Raji Hist. 870. J. Commel. Cat. Hort. Amst. 351. Caacica Marggr. 15.

Tithymalus Americanus Fici foliis urens. Nobis. Ricinus Tithymaloides Americanus lactescens & urens floribus albis. Parad. Batav. Prod. 379. Hort. Amst. P. 1. 19. Ricinus lactescens Fici foliis spinis mordacibus armatus Pluckenet. Phytogr. Tab.

PRÆLUDIA BOTANICA. 25

Tab. 220. Fig. 3. *Ricinus humilis lactescens*, fici foliis, flore lacteo pentapetalo, caule, foliis & capsulis seminalibus spinulis urticarum more pungentibus armatis. Banisteri. Manihot Americana spinosissima, folio vitigineo Plumerii Tournef. institution. rei Herbar. 658. Frutex pungens & urens. Marggr. 79.

Tithymalus characias amygdaloides foliis eleganter variegatis. Herman: Fl. Lugd. Bat. Fl. edit. alt. 115.

Omnes Tithymalorum species sive Aizoides aut Euphorbia dicantur, sive minus sint succulenti, valide per inferiora purgant.

Ricinorum species sunt.

Ricinus vulgaris B. Pin. 432. J. Bauh. l. 3. 642. *Ricinus* Dod. Pempt. 367.

Ricinus Africanus maximus caule geniculato rutilante H. Reg. Par. 127. *Avanacu* seu *Catu Avanacu* Hort. Mal. 2. 57.

Ricinus Indicus maximus caule geniculato totus ruber Herman. Cat. 525. *Ricinus vulgaris major* Raji Hist. 1710. *Pandi-Avanacu* H. Mal. 2. 60.

Ricinus Americanus major caule virescente Hort. Reg. Paris. 127.

Omnes Ricinorum species valide purgant, datur tamen species in Horti Malabarici parte se-

D

cunda

cunda descripta nomine *Codi-Avanacu*, quæ fluxibus sistendis proficua est, & vires debiles reparat.

Chamæleæ unicam speciem hæctenus possidet hortus, quæ vocatur

Chamælea Tricoccus B. Pin. 462. J. B. I. 584.
Chamælea Dod. Pempt. 363.

Purgat Chamæleæ succus, sed lente, ad drachmam & duas, etiam per se, aut aliis admixtum catharticis perbono eventu sæpe exhibuit J. Bauhinus.

Paliuri unica etiam duntaxat species colitur, vocaturque

Paliurus Dod. Pempt. 756. *Rhamnus* & *Paliurus folio jujubino*. J. Bauhin. I. 35. *Rhamnus folio subrotundo, fructu compresso*. B. Pin. 479.

Folia & radices Paliuri Ventrem fluentem cohibent, fructus e contrario incidunt, calculos vesicæ comminuere, & pectoris pulmonisque excretionibus auxiliari dicuntur.

Tithymaloidis unica etiam species mihi nota est, & in horto colitur, quæ pro vario auctore varium quoque sortita est nomen, & dicitur

Tithymaloides frutescens folio myrti amplissimo
Tournef. Inst. rei Herb. 564. *Tithymalus frutescens Americanus myrtifolius, flore difformi rubicun-*

PRÆLUDIA BOTANICA. 27

bicundo J. Commel. Cat. Hort. Amst. 350. *Tithymalus Curassavicus myrtifolius*, flore papilionaceo, coccineo, parvo. Parad. Bat. Prod. 381. *Tithymalus* (vel *Tithymalo affinis*, seu *similis*) *aphyllus dictus major Indicus latifolius* flore sanguineo, *avicula capitulum representante* Breyn. Prod. 2. 100. *Tithymalus Curassavicus myrtifolius* flore coccineo mellifero Parad. Batav. 254. Nullam cum Apocynorum speciebus affinitatem habet hæc planta, ut dubitat Pluckenetus Almag. Botanic. 319. quum semina cum propendente lanugine imbricum modo stylo nutritivo incumbentia in siliqua unicapsulari univalvi non gerat, sed tricapsularis & tricoeca sit, & præter succum lacteum nihil habeat cum Apocyni speciebus commune.

Ricinoidis species, quæ nunc in horto coluntur, sunt

Ricinoides Americana Gossipii folio Tournef. Instit. rei Herb. 556. *Ricinus Americanus major*, semine nigro. B. Pin. 432. *Ricinus major Americanus*, *Curcas dictus*, & *Faba purgatrix Indiae occiduae* J. Bauh. 3. 643. *Munduy-guacu*, sive *Nux cathartica Americana* Pison. 179. *Mundubiguacu* Marggr. 96.

Ricinoides arbor Americana, folio multifido

D 2

Tour-

Tournef. inst. rei Herb. 556. *Ricinus Americanus tenuiter diviso folio* Breyn. Cent. I. 116. *Avellana purgatrix* B: Pin. 418. *Avellana purgatrix novi orbis* J. Bauh: I. 322.

Ricinoides Americana staphidis agricæ foliis, flore purpureo. Nobis. *Ricinus Americanus perennis floribus purpureis staphidis agricæ foliis* Hort. Amst. P. I. 17. *Ricinus Brasilianus perennis, flore purpureo, folio staphidis agricæ nonnihil simili.* Par. Bat. Pr. 369. an *Ricinoides Americana staphis agricæ foliis* Tournef. Inst. rei Herb. 556? *Ricinus Americanus folio staphis agricæ* B. Pin. 432?

Ricinoidum species fortasse etiam omnes per inferiora purgant, primam tamen & secundam purgare, vel ipsa earum synonyma satis indicant.

Alaternoidum species, quas hortus noster alit, omnes Africanæ sunt, & circa Promontorium Bonæ spei suapte proveniunt, & sunt

Alaternoides Africana ericæ foliis, floribus albicantibus & muscosis. Hort. Amst. p. 2. 1.

Alaternoides Africana Telephii legitimi Imperati folio, flore viridi. Hort. Amst. 2. 3

Alaternoides Africana Chamæespili folio rigidiorè & minore, floribus albicantibus. Nobis.

Alaternoides Africana Rorismarini latiorè & pilosiorè folio. Nobis.

Ala.

PRÆLUDIA BOTANICA. 29

Alaternoides Africana Lauri serrata folio. Nobis.
Alaternus Hysicanensis seu Africana Lauri serrata
odorata Stapeliana foliis Kiggel: Cat: Beaum. 3.
 Pluckenet. Phytogr. Tab. 126. Fig. 1.

De Alaternoidum viribus nihil constat, quum
 plantæ sint novæ, earumque vires a nemine, quod
 sciam, sint descriptæ.

Acriviola species quatuor alit hortus, quæ
 sola magnitudine & floris colore variant, quæ
maxima vocatur, *duplex* est, *florem* vel gerit
luteum, vel *sulphureum*, quæ *minor* vocatur etiam
duplex est, & *flore* quoque gaudet vel *luteo* vel
sulphureo; notandum hoc genus tot ferme nomi-
 na mutuatum esse, quot illius fere meminerunt
 auctores, nam *florem sanguineum* vocat Mo-
 nardus capite LXIX. *Pelon Mexixquilitl*, *Pelon*
Chilly seu Nasturtium Peruvianum Recchius, &
 Joannes Terentius in notis ad eundem *viola*
speciem facit pag. 161. & 162, quem Hermannus
 in catalogo Horti Academici 628. & Pluckene-
 tius in Almagesto Botanico 388. sequuntur:
Viola affinem dicit Breynius Prod. 2. 103. *Nastur-*
tium Indicum uterque Bauhinus & plurimi alii.
Cardamindi nomine Tournefortius in utraque e-
 ditione institutionis rei herbariæ 341. 430. pro-
 ponit, quem sequitur Rivinus Ord: Plantar. ir-

D 3 regu.

regular. pentapet 24. *Acriviola* in tabula phytoſophica duodecima Frederici Cæſii vocatur, quem ſequitur Volckamerus Flor. Norimberg. 11. a quo nomine etiam non eſt alienus Rivinus loco citato. Omnia ſynonima collegit Pluckenetus in Almageſto ſuo Botanico pag. 388. 389.

Acriviola flores & ſemina in acetariis uſurpantur, flatus inteſtinorum diſcutiunt. Scabiem contumacem & malignam curare auctor eſt Simon Pauli.

Corindi unicam ſpeciem alit hortus, quæ vocatur *Corindum ampliore folio, fructu majore* Tourneſ: Inſtitut: rei herb. 431. *Piſum veſicarium, fructu nigro alba macula notato* B. Pin 343. *Halicacabum peregrinum multis, ſive Cor-Indum* J: Bauh: 2. 173. *Halicacabus* Dod. Pemptad. 455.

De *Corindi* viribus altum eſt apud auctores ſilentium.

Exhibito tum utilitatis tum methodi ſpecimine, demonſtrationes exoticarum, dum anni tempus eas dūitus continuare vetet, proxima æſtate auſpicabor, earumque integram, Deo vitam & vires largiente, dabo hiftoriam, volui tamen eas hoc autumno auſpicari, tum ut Nobiliſſ: & Ampliſſ: Proceribus, qui hoc tempore hanc provinciam mihi demandarunt, morem gererem, tum ut & utilitatis & methodi ſpecimine, exhibito, inſtituti mei eſſetis participes. Diu.

Iturni silentii, Auditores eruditissi-
 mi, quo præteritâ hyeme usus sum,
 finem attulit hodiernus dies, dies il-
 le, quo redierunt jam gramina cam-
 pis arboribusque comæ, quo cælo
 favente stirpes ex altero orbe petitæ
 magis magisque huic nostro assuescere climati, &
 ex hybernaculis velut in campum se transferri pa-
 tiuntur: Dies hicce est, quo publicas exoticarum
 plantarum demonstrationes hac æstate ha-
 bendas exordiar: quid, quæso, nunc erit con-
 venientius? quam ut in harum exordio hac horâ
 Botanices studii dulcedinem & jucunditatem
 demonstrarem, ut his ipsis allecti erga hoc
 studium fervore capiamini, ut hujus studii amœ-
 na subjecta intelligentes huic ipsi operam detis,
 atque adeo ejus jucunditate cum utilitate con-
 juncta frui impellamini.

Quid quæso humano generi acceptius, quid
 illi jucundius potest existimari, quam continuus
 eorum aspectus, & serâ eorum investigatio,
 quæ primo homini contemplanda voluit divi-
 num Numen? nihil enim jam vix creato ho-
 mini convenientius, jucundius hoc ipso ni-
 hil

hil Omnipotentis divina judicavit Sapiencia, quam ut ipse vix creatus Adam, non immemor fui Creatoris & hæc oblectamenta divina, Paradisum putate arboribus elegantioribus feracissimum, fructibus & oculo & menti gratissimis abundantem, videns, Creatorem continuo cole-ret atque veneraretur: mortali enim nihil potest esse dulcius, quam quod sui ingenii aciem ad cognitionem & cultum divini Numinis acuit & incitat; nam, etiamsi vel maxime omnia, quæ pulcerrimo hoc, quæ vastissimo hujus universi orbis ambitu continentur, summi Creatoris numquam venerandi & laudandi satis majestatem abunde declarant atque extollunt, me tamen judice in re ferme nulla laudandam magis venerandamque sese uberius ostendit, quam in innumeris ac maxime variantibus telluris muneribus, sive diversas & sapienter admodum ordinatas plantarum structuras, radicum putate, foliorum, florum, fructuum, sive diversos in iis ex eadem tellure provenientihus contentos succos, sive ipsas, quas humano generi præstant virtutes & commoda, humano generi, si quidquam aliud, certe hæc utilia & necessaria, respiciamus, nam

Cunctis

PRÆLUDIA BOTANICA. 33

*Cunctis planta suis numen demonstrat in hortis,
Præsentemque refert qualibet herba Deum.
Emicat ex ipsis divina potentia campis,
Et levis est cespes, qui probat esse Deum.*

Coruscent in cælis sydera, atque ipsorum luminis splendore & ordine haud mutabili sed constanti omnem humanæ mentis aciem transcendunt longe, dignitatem tamen aut jucunditatem non minorem plantarum venustas & pulcritudo ipsi tribuunt telluri, ac sidera cælis. Existat homo, creatorum omnium se præstantissimum gloriatur, sine his ipsis se in hac tellure vix posse existere, illas ipsas sibi rerum creatarum jucundissimas & maxime necessarias fateatur necesse est.

Quid dulcius, quid suavius excogitari potest illa amæna diversicolorum florum contemplatione? quam jucunditatem ex Amarantorum, Hæmanthi, Leoneuri Africani, Iridum, Anæmonum, Ranunculorum, aliorumque plurimorum floribus elegantissimis æstate videntes non percipimus? & amœnis gratisque eorum coloribus oculos nostros non pascimus? Qua dulcedine & suavitate Hyacinthorum, Liliorum, Narcissi

E

Hexa-

Hexagoni Americani & Ceylonensis aliorumque suaveolentium flores nos non afficiunt & recreant, & odoribus suis fragantissimis nares nostras non delectant? sed quid pluribus hæc demonstrare conor! ipsa Lilia convallium, quæ neque nent neque fatigantur, illa tamen pulcra sunt admodum, ut nec ipse Salomon in omni sua gloria amictus fuerit quasi unum ex istis, ut Divinum testatur Oraculum.

Quid, quæso, nobis acceptius esse potest, quam quod ubique terrarum, sive altissimos ascendamus montes, vel profundas valles ingrediamur, sive quod littora, agros, nemora, dumeta perreptemus, ex continuo earum nobis obviam venientium conspectu jucunditate afficiamur maxima? nam stirpium notitia edoctis non potest esse earum occursum non gratissimus, præsertim si ante non visa occurrat, quæ non minori nos afficit gaudio, ac si ingentem thesaurum reperissemus: hac scientia instructi terrarum nullibi soli esse videbimur, aut nos temporis tædebit, habemus enim quibuscum quasi confabulari queamus; earumque vires si nobis innotescant, hæ ipsæ statim in memoriam rediguntur; si occurrentes non ante vidimus, illæ ipsæ suis characteribus sui notitiam nobis impertiunt, nobis qua sub
classe

PRÆLUDIA BOTANICA. 35

classe militent, cui generi aut familiæ adscribi aut conjungi debeant, indicant; cognitis classe, familia & genere ilico in nobis virtutum quodammodo excitatur cognitio, maximam certe illarum investigandæ virtutis in nobis oriri spem percipimus.

Vires earum & facultates si habeamus perspectas, si quid emolumenti, quid commodi misero humano generi afferant, consideremus, nihil quidquam rerum creatarum existere fatendum est, quod nos majori jucunditate afficere, aut recreare possit; dic, quæso, quid acceptius, quid gratius humano generi, quam quod simul utilissimum eique maxime necessarium, fingi potest? nam sicuti mulieri & omni fœmellæ fontes lactis sub partum scaturiunt, ut recentes fœtus rigentur alimentis necessariis & convenientibus, ita & terrestrium animalium matri terræ omnes stirpium species attribuit divina sapientia, ut cognatis non alienis cibus partus ejus uterentur, ut infirmitatibus aut morbis affecti ex his ipsis medicinam peterent: quam assertionem tantæ esse veritatis edocuit experientia, ut nulla tam infelix aut infœcunda tellus inveniatur, quæ salubre non afferat medicamen, quæ pro expellendis morbis endemiis medicinam non porrigat.

E 2

Quid,

Quid aliud quæso, Auditores, ad stirpium notitiam & culturam impulisse putatis, Cæsares, Reges, Principes, Magnates aut fortunatos, quam unica illa jucunditas cum utilitate conjuncta? atque adeo ut Diocletianus Imperator throno & sceptro relictis, postquam annis viginti duobus res magnas gessisset, Salonicae ruri vitæ reliquum egerit. Evax Rex Arabum, Plinio teste, de simplicium effectibus tractatum ad Neronem scripsit, herbarum effigies pinxit, atque earum effectus subscripsit. Antonius Castor centenario major nullum corporis malum expertus plantas plurimas Plinii tempore alebat; nec etiam defuerunt, qui a se inventis & exploratis plantis sui appellationem indiderunt: Quid multis? ipse Regum omnium sapientissimus Salomon de Cedro Libani ad Hyssopum, qui de pariete egreditur, differuit, hoc est ab herba minutissima ad altissimas celsissimasque arbores usque omnes habuit cognitatas & exploratas. Sed quid de illis commemoro, qui ferme temporis longinquitate oblivioni sunt dati? fuerunt etiam Magnates, fuerunt fortunati nostris temporibus, & adhuc dum existunt, qui hujus studii amœnitate & dulcedine allekti magnis sumptibus hortos ingentes omni plantarum
gene-

genere feracissimos exstruxerunt: non Bevernigianos, Fagelianos, Beaumontianos, aliorumve Batavorum hortos recensebo, aut longe abhinc diffitos ut hujus veritatis testimonia adducam, veritatem hanc, præter hortos publicos Magnatum sumptibus in publicam utilitatem exstructos, ingentes illi Horti Regii Hamtonienses in Anglia, & Honslaerdicenses in Hollandia satis superque demonstrant.

Poteritne jam, Auditores, studium aliquod suavius aut dulcius hoc ipso Botanices excogitari? cujus objecta illa ipsa sunt, quæ homini jam vix creato & sui Creatoris imaginem perfectissimam adhuc dum possidenti contemplanda voluit D: O: M:, cujus objecta diversissima & multiplicia Creatoris universi nobis notitiam & cultum impertiunt; cujus objecta pulcra & accepta sunt admodum, ut his ipsis nihil pulcrius, nihil acceptius aut oculis nostris videre, aut naribus nostris haurire queamus: cujus objecta etiam in remotissimo telluris angulo & sui & virium, quas possident, cognitionem quasi indicant: cujus objecta nobis admodum sunt necessaria, ut sine his ipsis in hoc mundo nec vivere, nec semel amissam sanitatem recuperare possimus.

Volui, Auditores, hanc studii Botanices ju-

cunditatem in præliminio nostrarum demonstrationum ostendere, ut vos ipsi, qui præterito autumno exoticarum stirpium demonstrationum a me audivistis utilitatem, nunc etiam Botanices studii jucunditatem perciperetis, fore ut si non harum alterutra ad hoc studium, saltem utraque impellamini.

Videamus nunc, Auditores, pulcerrimas gratissimasque illas plantas, quæ unico nomine generico *Aloes* innotescunt: videamus hac lectione quam ingenti maximoque numero his ipsis superbiat ornaturque hic hortus, quum numerum æqualem diversarum specierum *Aloes* nullus unquam hætenus aluerit. Quum vel versatissimus in hac scientia (etiamsi vel maximam telluris partem peragraverit) totidem *Aloes* species sua vita non viderit, vel aliquis Botanographus scriptis reliquerit.

Dignoscuntur *Aloes* species a congeneribus, quod flore gaudeant monopetalo & in sex, rarissime quinque, profundas lacinias diviso, nunc è ramulis aut spica dependente, nunc in horum alterutris erecto. Florem sequitur fructus oblongus cylindræus in terna divisus loculamenta, quæ semina plana continent. Fructus vel ex ipso stylo nutritivo post floris exanthefin
ori-

oritur, aut una cum flore prodit, & huic ipsi flos insidet. Radice sustentantur vel fibrosa vel tuberosa. Folia plerumque sunt succulenta & in orbem congesta. Harum quædam, ubi semel floruerint, singulis annis caulem unicum vel plures producant, qui floribus suæ speciei convenientibus ornantur, ut in *Aloe vulgari* & plerisque *Africanis speciebus* videre est. Quarundam vero singulis annis folia successive explicantur e medio veluti cornu abscedentia, vestigiis quibusdam sui relictis aut nunquam aut rarissime obliterandis, ac si de industria picta essent, hæ autem nunquam flores producant, nisi omnibus explicatis foliis, ut in *Aloe Americana muricata* J. Bauh. patet, quæ anno 1698. Lugduni Batavorum in Horto Academico, & Lipsiis in Horto Bosiano 1700. ante Biennium floruit.

Afiaticæ sunt aliæ, aliæ Americanæ, quarum una in Asia, America & etiam in calidioribus Europæ partibus crescit, aliæ & omnium plurimæ in Africæ parte, quæ Promontorium Bonæ spei audit, cæteræ species in illa Africæ parte, quæ Guinea dicitur, inveniuntur.

Aloe Vulgaris B. Pin. 286. & Moris: Hist: 417. qui tamen eandem in iconibus vocat *Aloem Arabicam serotinam vulgarem officinarum* Section:4.

T. 22.

T. 22. *Aloe Dioscoridis* a Colum 40. *Aloe* a J. B. T. 3. 701. aliisque vocatur, *Kadanaku* vel *Catevala* Hort. M. 11. 7.

Aloe Vulgaris foliis angustioribus & magis glaucis. Nobis.

Aloe Guineensis Caballina vulgari similis, sed tota maculata. Nobis. Caballinam hanc voco, quia fractis foliis succus Aloen Caballinam redolet.

Aloe succotrina angustifolia spinosa, flore purpureo Breyn. Prod. 2. 12. *Aloe Indiae Orientalis serrata, sive succotrina vera, floribus phœniceis* Kiggel. Catal. Beaum. 5. *Aloe Americana serrata floribus coccineis.* Parad. Bat. Prod. 306.

Aloe hæc non est Americana, etiamsi Americanam Hermannus in Parad. Bat. Prod. dixerit, dum illam omnium primus ex India Orientali accepit Vir Nobilissimus S. a Beaumont Nobiliff & Præpotent. Dominis Ordinibus Hollandiæ & Westfrisiæ a Secretis, qui illam cum hoc & aliis hortis communicavit.

Aloe Zeylanica pumila foliis variegatis Parad. Bat. Prod. 306. *Aloe pumila serpentaria Zeylanica* Breyn. Prod. 2. & in parte altera hujus horti describitur.

Aloe Americana muricata J. B. T. 3. 701. *Aloe folio in longum aculeum abeunte* B. Pin. 286:

Aloe

PRÆLUDIA BOTANICA. 41

Aloe mucronato folio Lob. *Aloe Americana* Clus.
& aliis.

Aloe Americana minor Muntingii Aloid. 12.

Aloe Americana ex Vera Cruce foliis latioribus
& *glaucis* Kiggel. Cat. Hort. Beaum. 4. *Aloe*
Americana foliis cæsius latioribus Parad. Bat.
Prod. 305. Hanc cum præcedente non esse con-
fundendam capite decimo sexto alterius partis
Horti Amstelædamensis, cum hanc describerem,
demonstravi, & in descriptione *Aloes America-*
næ minoris Muntingii post hæc præludia exhiben-
da demonstrabo.

Aloe Americana ex Vera Cruce foliis angustio-
ribus minus glaucis Kiggel. Cat. Hort. Beaum. 4.

Aloe Americana foliis viridioribus & *angustioribus*
Parad. Bat. Prod. 305.

Aloe Americana viridi rigidissimo & *fætido folio,*
Piet dicta indigenis Kiggel. Cat. Beaum. 5. *Aloe*
Americana tuberosa fætida major Parad. Bat.
Prod. 306. *Aloe Americana levis latissimo folio*
splendente J. Commel. Cat. Hort. Amst. 15.

Aloe Americana tuberosa minor spinosa Parad.
Batav. Prod. 306. Binæ hæ *Aloes* species parte
altera Horti Amstelædamensis describuntur.

Aloe Americana sobolifera Herm. Catal. H.
Lugd. Bat. 16.

F

Aloe

Aloe Americana juccæ foliis arborescens Kiggel.
Cat. Beaum. 5. *Aloe juccæ foliis caulescens ex Vera*
Cruce Parad. Bat. Prod. 3-6.

Aloe Americana draconis folio serrato Nobis.
Aloe Americana non spinosa glabra silckgras Bar-
badensium Kiggel. Cat. Beaum. M. S. An *Aloe*
juccæ foliis Sloane Cat. Plant. Jamaic. 118?

Aloe Africana arborescens montana non spinosa,
folio longissimo plicatili, flore rubro Hort. Amst.
Part. 2. 5.

Aloe Africana caulescens foliis glaucis caulem
amplectentibus Hort. Amstel. Part. 2. 27.

Aloe Africana caulescens, foliis magis glaucis,
caulem amplectentibus, & in mucronem obtusorem
desinentibus Nobis.

Aloe Africana caulescens, foliis minus glaucis,
caulem amplectentibus, dorsi parte suprema spinosa
Nobis.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis, caulem
amplectentibus, latioribus & undiquaque spinosis
Nobis.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis, caulem
amplectentibus, & dorso integro spinoso Nobis.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis brevioribus,
caulem amplectentibus, foliorum parte interna & ex-
terna nonnihil spinosa Nobis.

Aloe

PRÆLUDIA BOTANICA. 43

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis brevissimis, foliorum summitate interna & externa nonnihil spinosa Nobis.

Aloe Africana caulescens perfoliata glauca & non spinosa Nobis.

Aloe Africana caulescens foliis spinosis maculis ab utraque parte albicanibus notatis Hort. Amstel. p. 2. 9.

Aloe Africana flore rubro, folio maculis ab utraque parte albicantibus notato Hort. Amstel. p. 2. 15.

Aloe Africana flore rubro, folio triangulari & verrucis ab utraque parte albicantibus notato Hort. Amstel. p. 2. 17.

Aloe Africana folio in summitate triangulari margaritifera, flore viridi Hort. Amstel. p. 2. 19.

Aloe Africana folio in summitate triangulari margaritis rarioribus obsita Nobis. Hæc Aloes species a nemine hætenus est descripta, nullaque hanc inter & præcedentem intercedit differentia, quam quod pauciores appareant margaritæ in singulis foliis, cætera ut foliorum magnitudo, figura & flores exacte respondent omnia.

Aloe Africana margaritifera minor Hort. Amst. p. 2. 21.

Aloe Africana margaritifera minima Nobis. Hæc species a præcedente foliorum & margari-

F 2

tarum

tarum parvitate duntaxat variat, cum ambo multo sint minora.

Aloe Africana foliis glaucis margine & dorſi parte ſuperiore ſpinofis Hort. Amſtel. part. 2. 23.

Aloe Africana foliis glaucis margine & dorſo integro ſpinofis Hort. Amſtel. p. 2. 25.

Aloe Africana breviffimo criffiffimoque folio, flore ſubviridi Hort. Amſtel. p. 2. 11.

Aloe Africana folio glabro & rigidiffimo, flore ſubviridi Hort. Amſtel. p. 2. 13.

Aloe Africana glabro folio minutiffimis cavitatibus notato Nobis.

Aloe Africana humilis ſpinis inermibus & verrucis obſita Nobis.

Aloe Africana humilis arachnoidea Nobis.

Aloe Africana humilis, foliis ex albo & viridi variegatis Nobis.

Aloe Africana humilis, folio nonnihil reflexo, floribus ex albo & rubro variegatis Nobis.

Aloe Africana humilis folio in ſummitate quaſi triangulari & rigidiffimo, utroque margine albicante Nobis.

Aloe Africana erecta triangularis & triangulari parvo folio Nobis.

Aloe Africana erecta rotunda, folio parvo & in acumen rigidiffimum exeunte Nobis.

Aloe

PRÆLUDIA BOTANICA. 45

Aloe Africana folio triangulo longissimo & angustissimo, floribus luteis foetidis Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 18. *Iris uaria Promontorii bonæ spei* Bod. a Stapel. in Theophr. 335. *Iris uaria flore luteo* Breyn. Prod. 2. 59. Hanc genuinam esse *Aloes* speciem ejus semina, mihi ante biennium nomine *Aloes aquaticæ* missa, me certiores fecerunt.

Aloe Africana arborescens floribus albicantibus fragrantissimis Hort. Amstel. 2. 7. *Aloe Africana arborescens* Hort. Amstel p. 1. 93. Kiggel. Catal. Beaum. 5.

Aloe Guineensis radice gemculata, foliis e viridi & atro undulatim variegatis Hort. Amstel. p. 2. 39. *Anonymos Guineensis, Aloes foliis geminatis, e viridi & atro undulatim variegatis, floribus rubicundis Apocyni floribus Liliæ Cornwallium Dodarti similibus* Kiggel. Catalog. Beaumont. 8.

Recensitis indigitatisque *Aloes* speciebus, præterire *Yuccam* non possumus, quin eam demonstremus, cum easdem cum *Aloes* speciebus habeat notas characteristicas, atque hinc etiam merito *Aloe* vocari possit, dicitur

Yucca Aloe folis B. Pin. 91. *Yuca novagloriosa elata planta* Lobel.

Etiam si varix *Aloes* species existunt, quæ succum fundunt amarum, harum tamen unica est, quæ *Aloes vulgaris* a C: Bauhino, *Dioscoridis* a

Fabio Colomna, *Arabica Serotina Officinarum* a Morifono vocatur, & ab omnibus Botanicis *veram aloem* fundens planta existimatur, cujus succus concretus in officinis pharmaceuticis Græco Latinoque *Aloes* nomine innotescit, & hoc ipso nomine a Veteribus describitur; Arabes, Persæ & Turcæ, annotante Garcia ab Horto, *Cebat* vocant, etiamsi *Laber* a Serapione, sed interpretis errore, ut notat J: Bauh:, dicatur.

Hic succus triplex est, vel *aloe succotrina* (quæ & *Lucida* dicitur) *Hepatica* vel *Caballina* vocatur, quæ sola duntaxat puritate impuritateve, ut plurimorum est opinio, differunt; omnium purissima est *succotrina*, quod nec ego inficior, sed aliquam tamen dubitandi ansam geminæ aliæ *Aloes* species statim indigitatæ exhibent, ut *aloe succotrina angustifolia spinosa flore purpureo* Breynii, & *aloe Guineensis Caballina vulgari similis, sed tota maculata*; dum prioris succus recens saporis odorique *Aloes succotrinae*, alterius autem *Aloes Caballinae* respondet, adde denique *Aloem Caballinam* officinarum à fœtore illo ingrato, quem spirat, nullo artificio aut lotionem liberari posse, quod factu meo iudicio non esset difficile, si sola impuritate a *succotrina* differret: nullus tamen etiam dubito, quin ex
variis

variis *Aloes* speciebus, succum amarum continentibus, succus *Aloes vulgaris* succo similis, & quo ad vires respondens, colligi possit.

Hujus succi conficiendi methodum plurimi descripserunt, de qua Cl: Rajus consuli potest.

Usus ejus est vel internus vel externus. *Aloe* interne sumpta purgat, obstructions aperit, ventriculum roborat, lumbricos necat, hæmorrhoidum mensiumque fluxum promovet, quare hæmorrhagia aliqua laborantibus non sine incommodo propinatur.

Externe admota exsiccat, venarum ora claudit, sanguinem sistit, vulnera recentia, & quæ ad cicatricem vix perducì possunt, conglutinat.

Folia ipsius plantæ concisa cum sale cocta Cambajæ Incolis & ipsi Regi pro medicamento purgante propinantur. Plantam tusam & cum lacte mixtam ulcere renum & vesicæ laborantibus, aut purulentas urinas excernentibus magno cum successu & ægrorum commodo propinant Goæ medici, nam ilico annotante Garcia ab Horto curantur.

Aloe americana muricata quidquid vitæ esse potest necessarium, facile præstare valet, si rebus humanis modus esset, ut inquit Hernandez, qui consuli potest in historia sua Plantarum Mexicanarum capite duodecimo libri octavi.

Aloes

Aloen Americanam minorem Muntingii omnes febres tollere, si mensura quatuor cochlearium succi hujus *Aloes* exhibeatur, (quod de suo *Theometl* seu *Magnei Divino* etiam asseverat *Hernandes*) scribit Muntingius.

Aloen Americanam soboliferam quod attinet, ex ejus truncis ad ignem tostis succus exprimitur, qui fermentatus & per subsidentiam clarificatus vini loco Incolis est, largiusque potus inebriat, ut in Catalogo Horti Beaumontiani refert Kiggelarius.

Jucca foliis *Aloes* nullius in medicina est usus, panis tamen ex radice in farinam comminuta conficitur, & ab Americanis sine ullo incommodo commeditur, non tamen hic panis *Cassavi* ab Incolis vocatur, ut nonnulli cum Aldino putarunt, sed ille ab hoc *Aro Americano*, quod nunc videtis, conficitur, ut me certiores fecerunt plurimi, qui hoc *Arum* mecum communicarunt, & in America habitarunt. Datur & arbor in America, quæ *Hiucca* sive *Mandioca* ex qua *Cassavi* a Parkinsono, *Manihot Indorum*, sive *Jucca foliis Cannabinis* a Bauhino in Pinace. *Manihot Theveti*, *Jucca* & *Cassavi* a Joanne Bauhino, vocatur, quam latius, ut & methodum ex radice hujus arboris farinæ & panis conficiendorum, ex variis auctoribus collectis descriptionibus, *Rajus* in historia sua Plantarum p. 1683 describit.

C A S.

CASPARI COMMELIN
PLANTARUM

RARIORUM & EXOTICARUM

IN

PRÆLUDIIS BOTANICIS

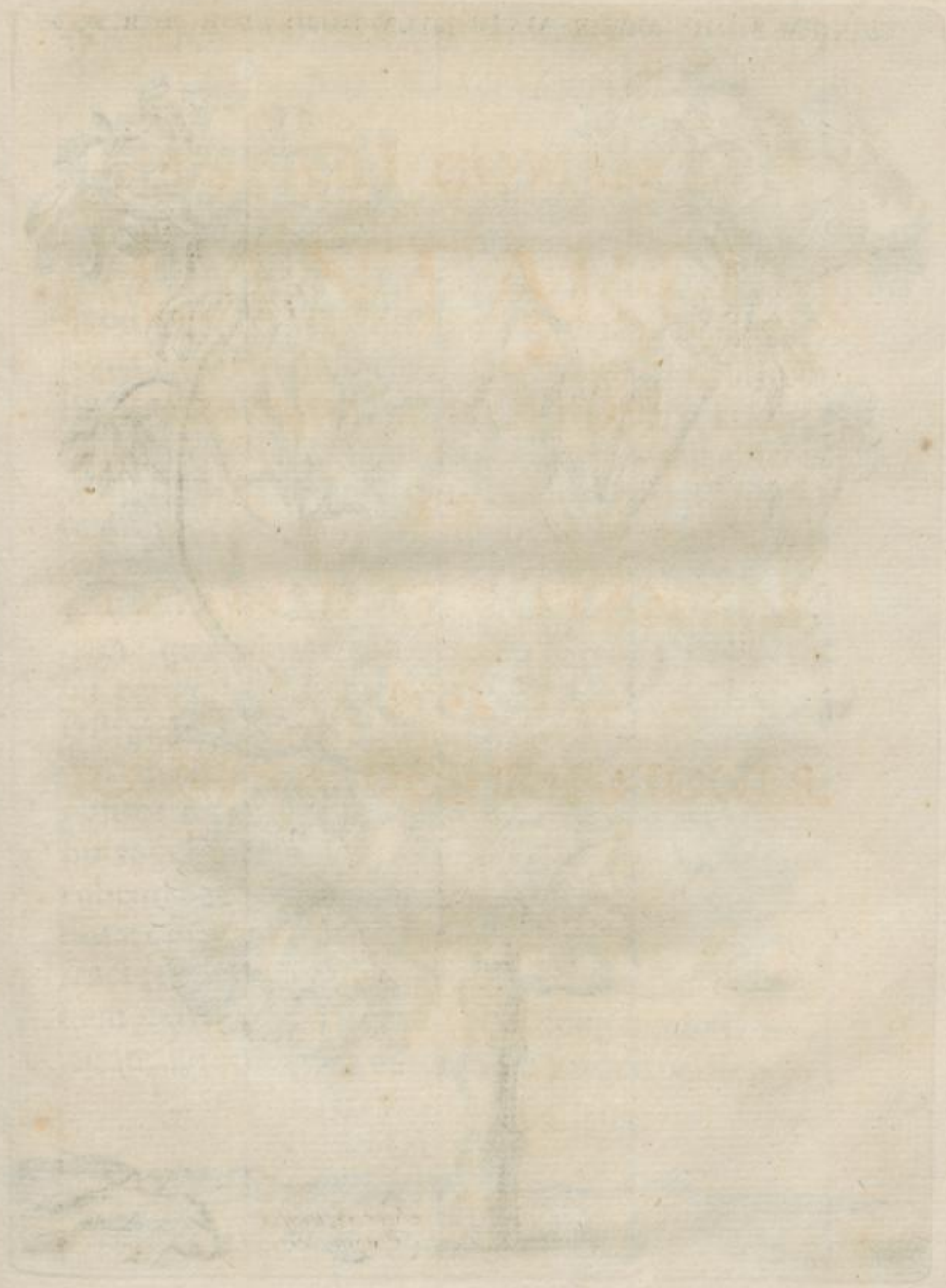
RECENSITARUM

ICONES & DESCRIPTIONES.

NILIMMO...
CASPARI COMMELIN
PLANTARUM
RARIORUM & EXOTICARUM
PRAELUDIIS BOTANICIS
REGENSITARUM
ICONES & DESCRIPTIONES
CAS

GERANIUM AFRIC: ARBOR: ALCHIMILLÆ, FOLIO, FLOR: RUB. Fig. 1.

*Geranium Africanum arborescens, Alchimilla
hirsuto folio, floribus rubicundis.*

E Seminibus anno 1700. ex Africa a Nobilissimo Capitis Bonæ Spei Governatore Wilhelmo Adriano vander Stel missis nomine *Geranii folio malva regionis Attaque* enatum est hoc *Geranium*, quod radice sustentatur lignosa, crassa, & fibrosa, e qua caulis erigitur rotundus, hirsutus, viridis, & lineis albicantibus notatus, qui tres quatuorve pedes altus, statim ab ipsa radice in varios, nisi abscindantur, (ut ex ramulorum abscissorum vestigiis patet) divaricatur ramulos, quibus ut & ipsi cauli adnascuntur e pediculo sex septemve uncias longo, rotundo & piloso folia fere rotunda, nervosa, & crenata, quæ odorem spirant non ingratum, & media sui parte nonnihil maculantur, circa ramulorum fastigium pediculi oriuntur septem unciis longiores, qui in alios minores, rubentes & umbellatim positos terminantur, hi in perianthio quinquifido flores gerunt amplos, pentapetalos, & ex incarnato rubentes, quorum duo superiora striis sanguineis notata elevantur, tria autem reliqua deprimuntur, fructus florem sequitur pentacoccus, qui in mucronem exit instar ciconiæ rostri longissimum; tota ætate floret & circa autumnum semina perficit.

G 2 *Geranium*

Geranium Africanum foliis inferioribus asari, superioribus staphydis agræ, maculatis, splendidibus, & acetosæ sapore.

ANno 1700. etiam semina hujus plantæ, nomine *Geranii Clematitidis* flore ex rubro & albo variegato, regionis *Heycoon*, cum mox descripti seminibus transmissa sunt ex Africa. Radices huic plantæ sunt albicantes & fibrosæ: caulis est rotundus, fuscus, & vix unciam altus statim in tres quatuorve dividitur ramulos sarmentosos, qui rotundi primo virides, dein rubentes, tandem cum adultiores fusci evadunt, his longo intervallo in pediculis rotundis, tres quatuorve uncias longis, folia adhærent umbilicata, crassa & succulenta, quæ cum splendore media sui parte nonnihil maculantur, horum quædam, inferiora nimirum, rotunda sunt instar foliorum *Asari*, cætera, superiora videlicet, in lacinias dividuntur *Staphydis agræ* foliis æmula, & acetosæ sapore prædita ad unum sunt omnia: ramulorum summitates in pediculo sex unciiis nonnunquam longiore flores umbellatim positos sustinent in calice amplos, pentapetalos ex incarnato rubentes, quorum duo superiora lata instar galeæ eriguntur, superius nonnihil excavata cordis quasi figuram repræsentant, striisque sanguineis insigniuntur, tria reliqua labii instar dependent; floribus evanidis fructus apparet more congenerum mucronatus, pentacoccus; omni anni tempore flores & semina perficit.

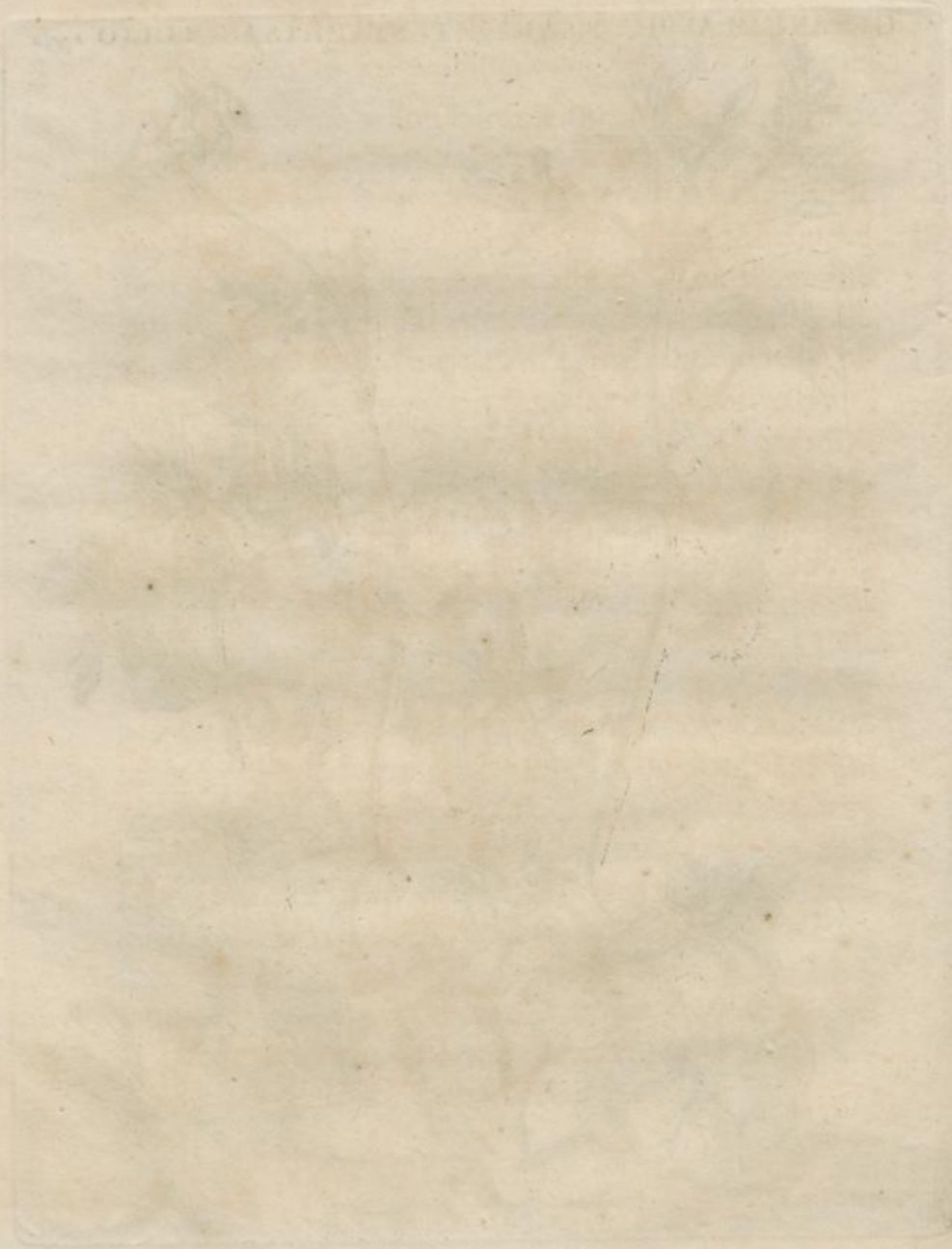
Ger.

GERANIUM AFRIC: ASARI ET STAPHISAG: FOLIO. *Fig. 2.*

GERANIUM AFRIC. ASTRAGALI FOLIO

GERANIUM AFRIC: ASTRAGALI FOLIO . *Fig. 3.*

Geranium Africanum astragali folio.

Semina hujus plantæ absque nomine aliis Africanis seminibus admixta e Promontorio Bonæ Spei accepi anno ultra millesimum sexcentiesimum nonagesimo nono: radicem habet hoc Geranium pollicem crassam & subluteam, quæ recta in terram descendit, paucas fibras emittens, ex his ipso vere folia quædam exeunt conjugata, cineritia & hirsuta, hæc folia ex diversis foliolis, sexdecim aliquando uni costæ adherentibus, nunc uno impari, nunc minus extremum costæ claudente, constant; ex ipsa radice ætatis medio in pediculo longiore flores producuntur umbellatim positi pentapetali ex albo rubentes, quæ omnia striis rubentibus insigniter notantur; semina hætenus matura in horto medico produxit nulla, quia circa autumnii initium sensim folia & flores marcescunt, & pereunt, quæ ex radice superstite primo vere redeunt.

*Geranium Africanum frutescens folio crasso,
& glauco, acetosa sapore.*

R Adix hujus plantæ longa, fibrosa & lutea calami scriptorii crassitiem habet, ex hac radice caulis erigitur rotundus, qui junior viridis tandem fuscus evadit, hic statim in ramulos divaricatur rotundos & virides, quibus folia, pediculo suffulta unciali, adstant crassa, subrotunda, glauca, & in ambitu crenata, circa foliorum pediculi initium duo apparent plerumque foliola ejusdem formæ & texturæ; ramulorum summitates ætatis medio terminantur in flores, umbelliferarum more locatos, qui pentapetali ex albo rubent, quorum petala angusta & oblonga sunt, superiora duo elevata duabus lineis sanguineis circa basin notantur, tria alia immaculata dependent, florem marcidum fructus ut in aliis Geranii speciebus sequitur pentacoccus & mucronatus. Folia hujus plantæ sapore Acetosæ sunt prædita omnia. Avulsis ramulis & seminibus facile propagatur.

Tithy-

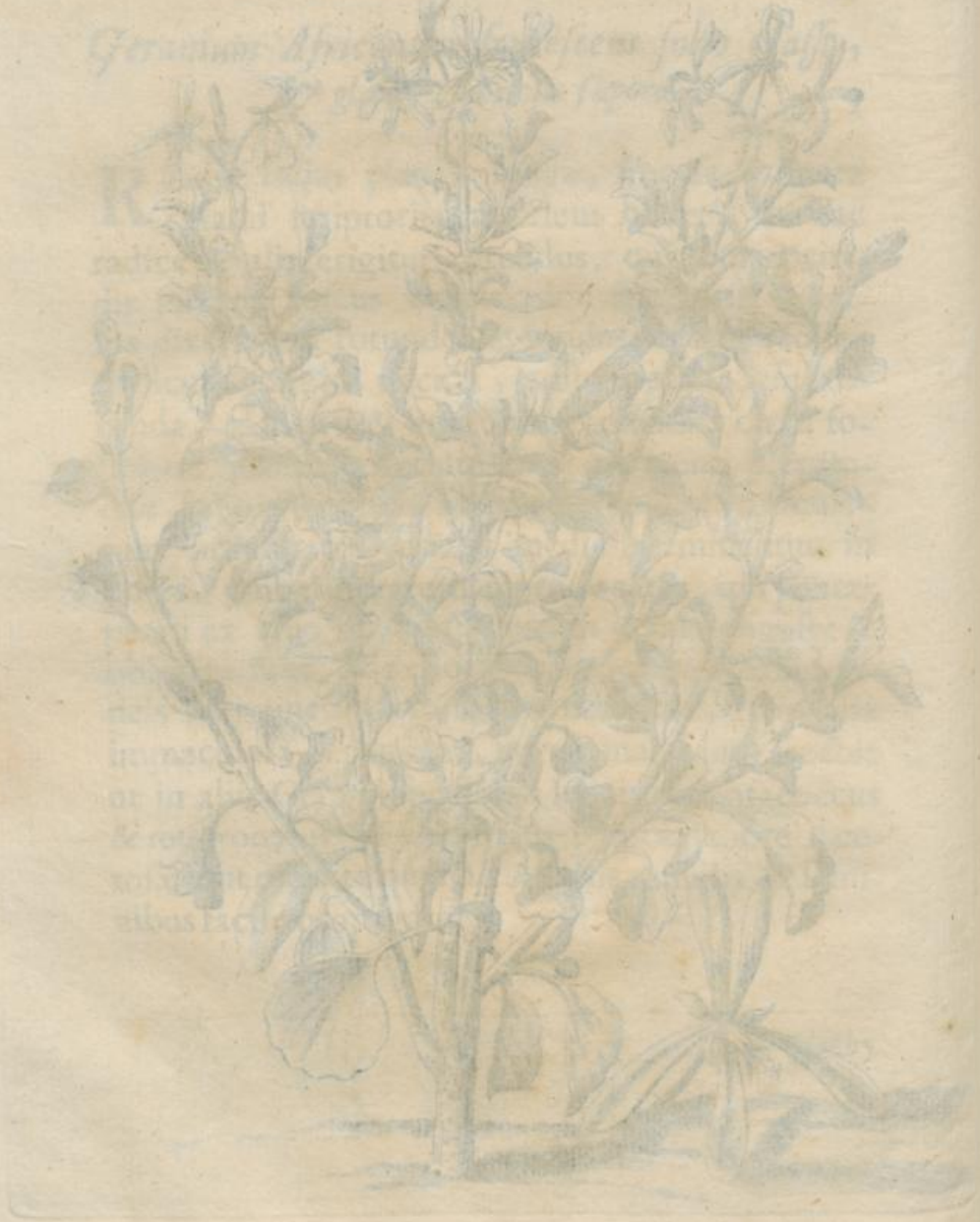
GERANIUM AFRIC: FRUTESC: FOL: GLAUC: ACETOSÆ SAPORE. *Fig: 4.*

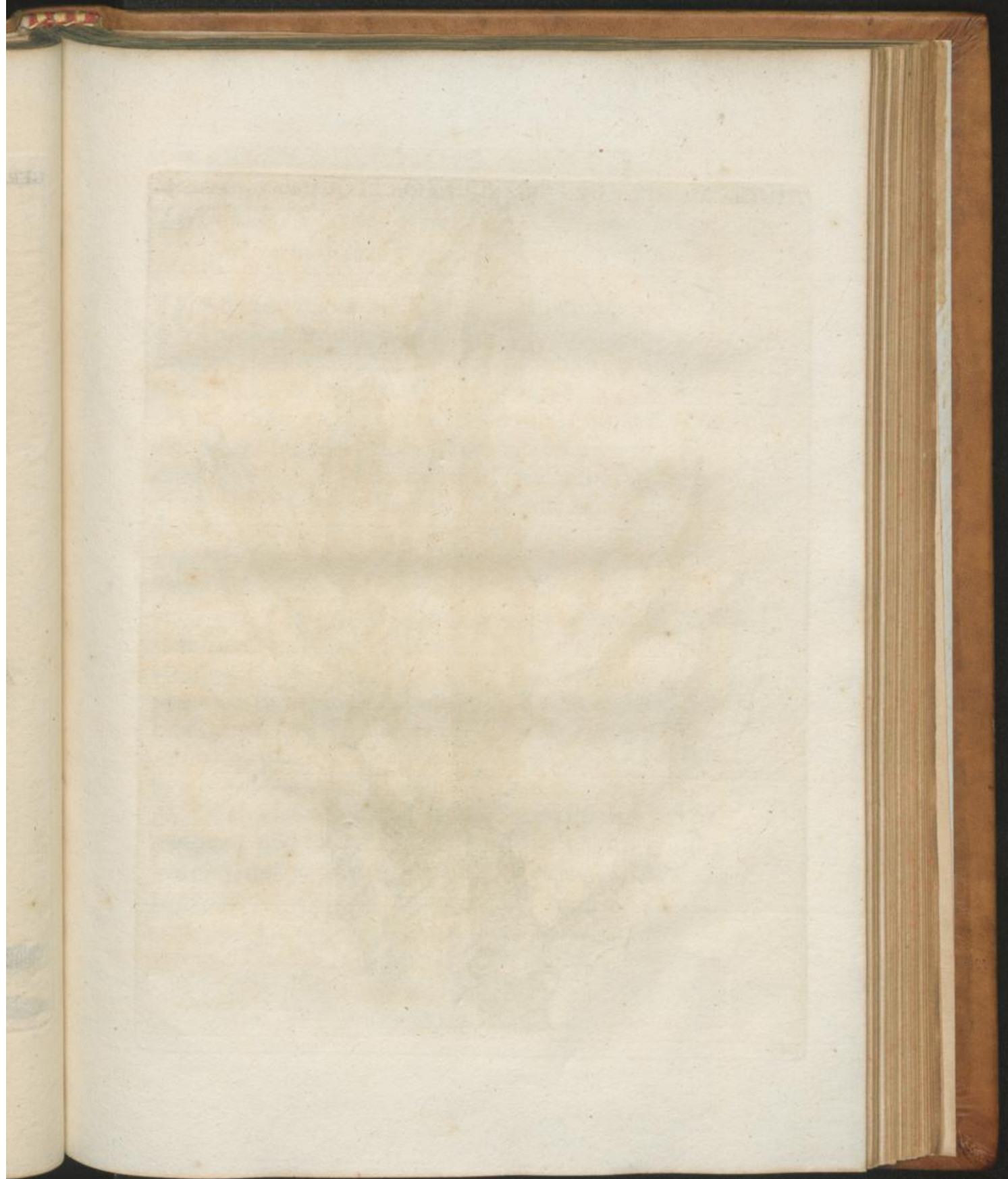

GERANIUM AFRICANUM FLORE PURPUREA

Geranium Africanum flore purpurea

TITHYMALUS AIZOIDES TRIANGULARIS ET QUADRANGULARIS *Fig. 5.*

Tithymalus aizoides triangularis & quadrangularis articulatus & spinosus ramis compressis.

Radicem habet hic *Tithymalus* crassam in fibras terminatam albicantes; caulis ex radice nunc simplex, geminus aut multiplex exsurgit articulatus triangularis & aliquando quadrangularis, tandem, ubi adultior, anguli evanescent, caulis rotundus evadit & ex fusco albescit. Caulis in varios dirimitur ramulos omni folio destitutos, sed triangulares aut quadrangulares, hi ramuli ex ipsius caulis internodio oriuntur, omnes tum caulis tum ramulorum anguli e singulis tuberculis, quæ multa possident, spinas emittunt duas rigidas, fuscas, acutas sed parvas, quæ a se invicem decedunt. Planta hæc quatuor cum medio pedum altitudinem superat & tota viridis est, & quæcumque pars læsa lac effundit copiosum: ramulum in alios divisum icon duntaxat exhibet, ut articulorum magnitudo & figura Lectori eo clarius pateret. Quo nomine hæc planta a Breynio in suo prodromo fasciculi plantarum rariorum secundo, & ab Harmanno in Paradisi Batavi Prodromo proponitur, diximus in præludiis nostris pagin: 21. Ex avulso ramulo, ut omnes plantæ aizoides, facile multiplicatur.

Tithy-

Tithymalus aizoides arborescens spinosus,
caudice angulari, nervi folio.

RAdix hujus plantæ crassa fibras hinc inde emittit copiosas, stipitem radix producit crassum, primo viridem, mox griseum, semper angulosum, nisi planta fuerit satis annosa, tunc pars inferior stipitis, sed vix ad trium quatuorve unciarum altitudinem angulis suis orbatur, & nonnihil rotunda evadit; ex hoc stipite ramuli producuntur ejusdem cum stipite figuræ; in icone nostra stipes ab omni ramulo orbatus exhibetur, ut folia, stipitis anguli & spinæ in ea clarius spectari possent. In ipsis stipitis & ramulorum angulis tubercula apparent multa, quæ ab inferiore parte spinis geminis, acutis, rigidis, fuscis & a se invicem deeedentibus armantur, & e medio folia producunt oblonga, subrotunda & succulenta, instar foliorum Elacalli, a quo nulla alia nota distinguitur, quam quod hujus descripti Tithymali stipes & ramuli angulosi sint; Elacalli rotundi, cætera ut folia, spinæ, stipitis crassities, succus lacteus ex quavis læsione profluens, propagandi modus, & quod frigoris sit impatientissimus, conveniunt omnia. Plantam hanc ante duos tresve annos mecum communicavit honestissima & ingeniosissima illa Sibylla Botanica nostri temporis Domina Agneta Block. Domini Sybrandi de Flines Vidua, quæ illam ex Amboina accepit, & aliquot annos in suo omni plantarum tam exoticarum quam indigenarum genere instructissimo viridario, quod ad ripam Vechtæ fluminis possidet, coluit.

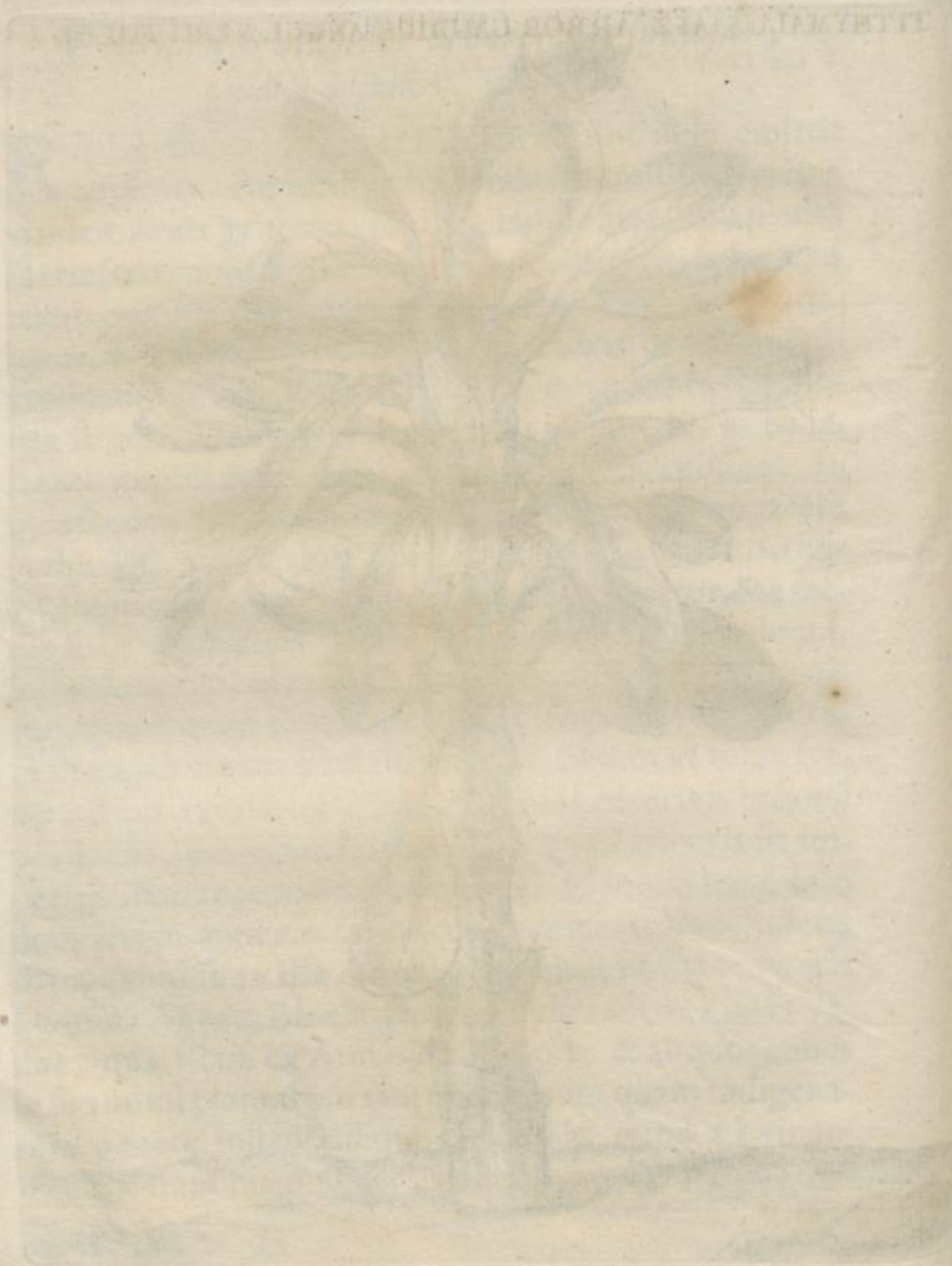
Tithy-

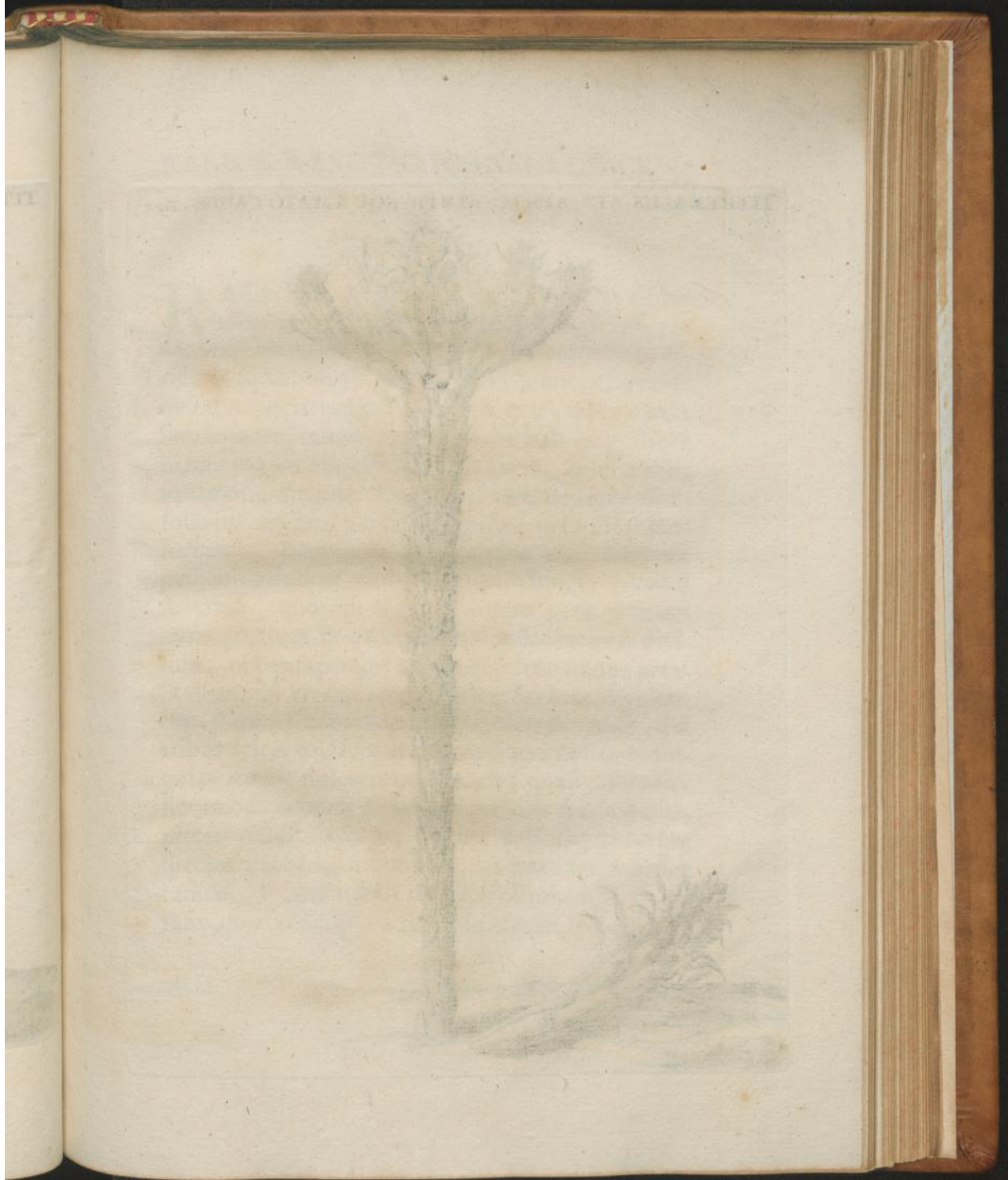
TITHYMALUS AIZ. ARBOR. CAUDICE ANGUL. NERI FOL. *Fig. 6.*

TITHYMALUS AIZ: AFRIC: SIMPL: SQUAMATO CAULE. *Fig. 7.*

*Tithymalus aizoides Africanus simplici
squamato caule.*

RAdix hujus Tithymali alba & crassa fibras aliquot emittit albicantes: caulis ex ipsa radice exit unicus sesquipedem altus, rotundus, viridis & squamosus, qui inferius vix uncia superius quinque unciarum crassitiem superat, circa caulis summitatem ramuli nascuntur ex basi angustiore in mucronem angustiore exeuntes, & ut caulis squamosi, singulis squamis, cum juniores sint, folia innascuntur parva & angusta; in caulis ramulorumque summitate quocumque anni tempore pediculi oriuntur mediam unquam longi, rotundi & crassi, quorum quisque florem gerit unicum monopetalum in quinque profundas laciniis divisum, ut pentapetalus appareat, hæc itaque petala denuo in tres quatuorve alias laciniis dividuntur, florem fructus sequitur trigonus & viridis, qui tribus sulcis totidem intus contineri cavitates singulas semen unicum occultantes quasi ostendit, seminibus maturis & avulsis ramulis facile multiplicari potest, quum, ut cætera Tithymalorum species aizoides, ramuli hujus plantæ facile agant radices, si saltem statim post avulsionem lactis effusio, quæ satis copiosa alioquin accidit, impediatur.

H

Tithy-

Tithymalus aizoides Africanus simplici squamato caule chamænerii folio.

HUjus plantæ radix crassa undique fibras copiose emittit, quæ caulem circa basin vix unicam cum media crassam, sed superius sex unciarum crassitiem superantem producit, nunc læta nunc tristiori viriditate præditus est caulis, & quacumque parte vulneratur lac fundit copiosum, & e diversis squamis nonnihil eminentibus versus superiora totus constare videtur, quæ eminentiæ nihil aliud sunt, quam relictæ excreſcentiæ, quibus totidem antea annexa fuerunt folia, quæ semper circa summitatem apparent, angusta sunt, & quinque uncias longa unicum per longitudinem excurrentem possident nervum: semina, e quibus enata est hæc planta, more congenerum tria in totidem distinctis cavitatibus nascuntur, atque illa anno 1700 ad Nobilissimos hujus Horti Curatores missa sunt. In solo natali locis gaudet uliginosis & salis, & octobri floret, flores quod attinet, illi sunt virides, quare in codice Nobiliss: & Ampliss: Consulis D: Witsen vocatur *Tithymalus Africanus frutescens flore viridi.*

Tithy-

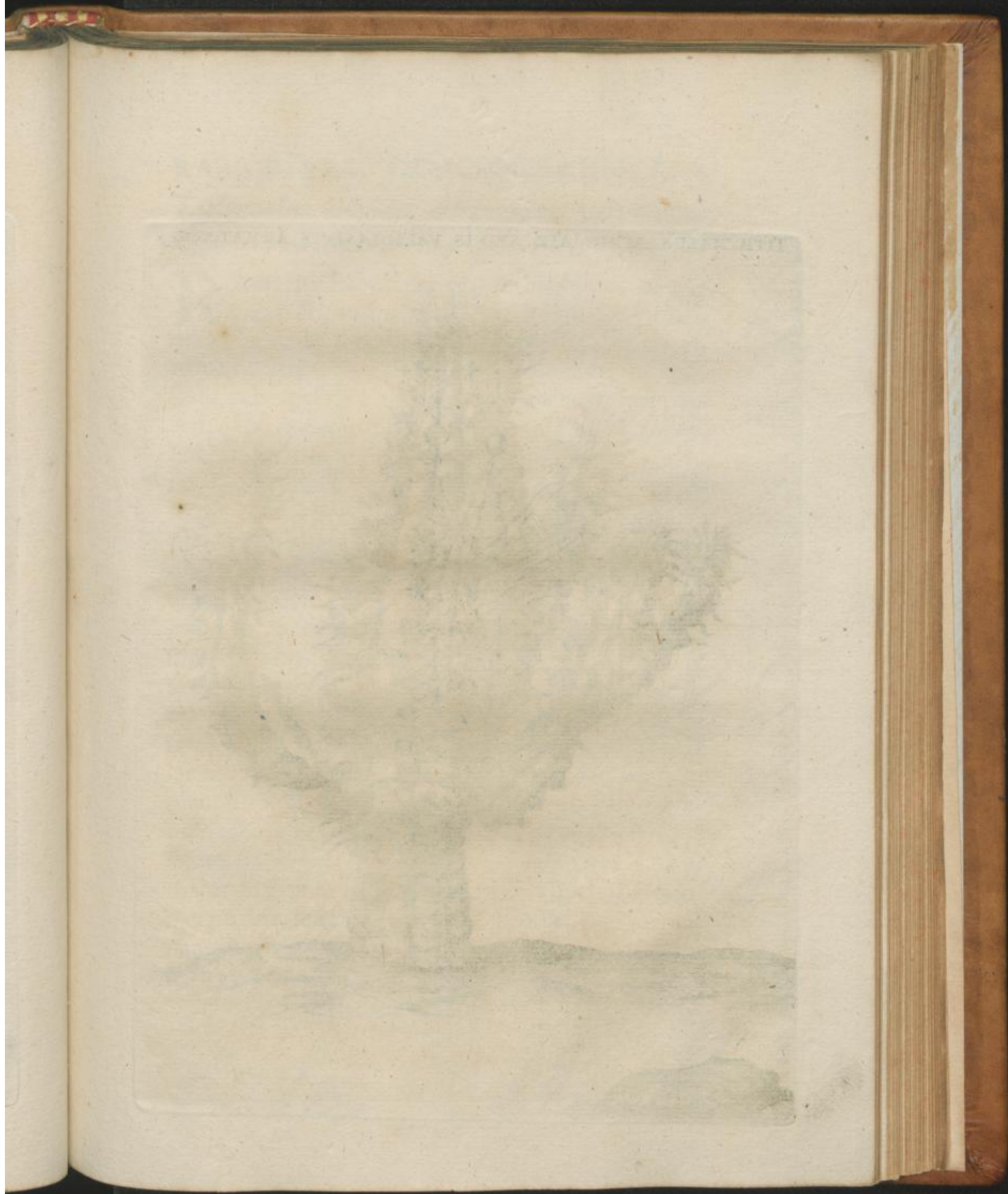
TITHYMALUS AFRIC. SIMPL. SQUAMAT. CAULE CHAMÆNERII. *fig. 8.*

TITHYMALUS AFRIC: AIZ: SPINIS VALIDIS SIMIS ARMATO. *Fig. 9.*

*Tithymalus aizoides Africanus, validissimis
spinis ex tuberculorum internodiis provenientes.*

Radicem habet hæc planta fibrosam, ex qua
caulis erigitur pedem altus, qui primo viridis,
dein cineritius, tandem fuscus evadit, sex uncia-
rum crassitiem superat, & sulcis, qui margine con-
stant tuberculosa, ab ima ad supremam usque par-
tem quasi excavatus apparet, singula autem tuber-
cula, cum sint juniora, quibus hæ lineæ eminentes
& sulcum a sulco separantes constant, in fo-
lium aliquod breve, acuminatum, & ab una parte
planum ab altera convexum terminantur, folia hæc
omnia, quæ singula ex singulis tuberculis pro-
deunt, tandem cadunt nunquam reditura, sed hisce
evanidis ex nonnullis tuberculorum internodiis
spinæ exeunt satis robustæ ex rubro albicantes &
acutissimæ, ex aliis internodiis ramuli producuntur
ejusdem cum caule figuræ. Flores hæcenus aut se-
mina produxit nulla, sed ex quacunque parte læsa
lac fundit copiosum. Huic quadammodo similem
plantam exhibet Cl: Pluckenetius in sua Phytogra-
phia tabula 231. fig. 1. nomine *Tithymali Africani
Spinosi cerei effigie ex codice Comptoniano*, qui *Tithy-
malus* an eadem sit planta cum *Euphorbio Dodo-
næi* quærit, sed nec cum ipso *Dodonæi Euphorbio*,
nec cum hoc nostro descripto *Tithymalo* ullam
habet convenientiam.

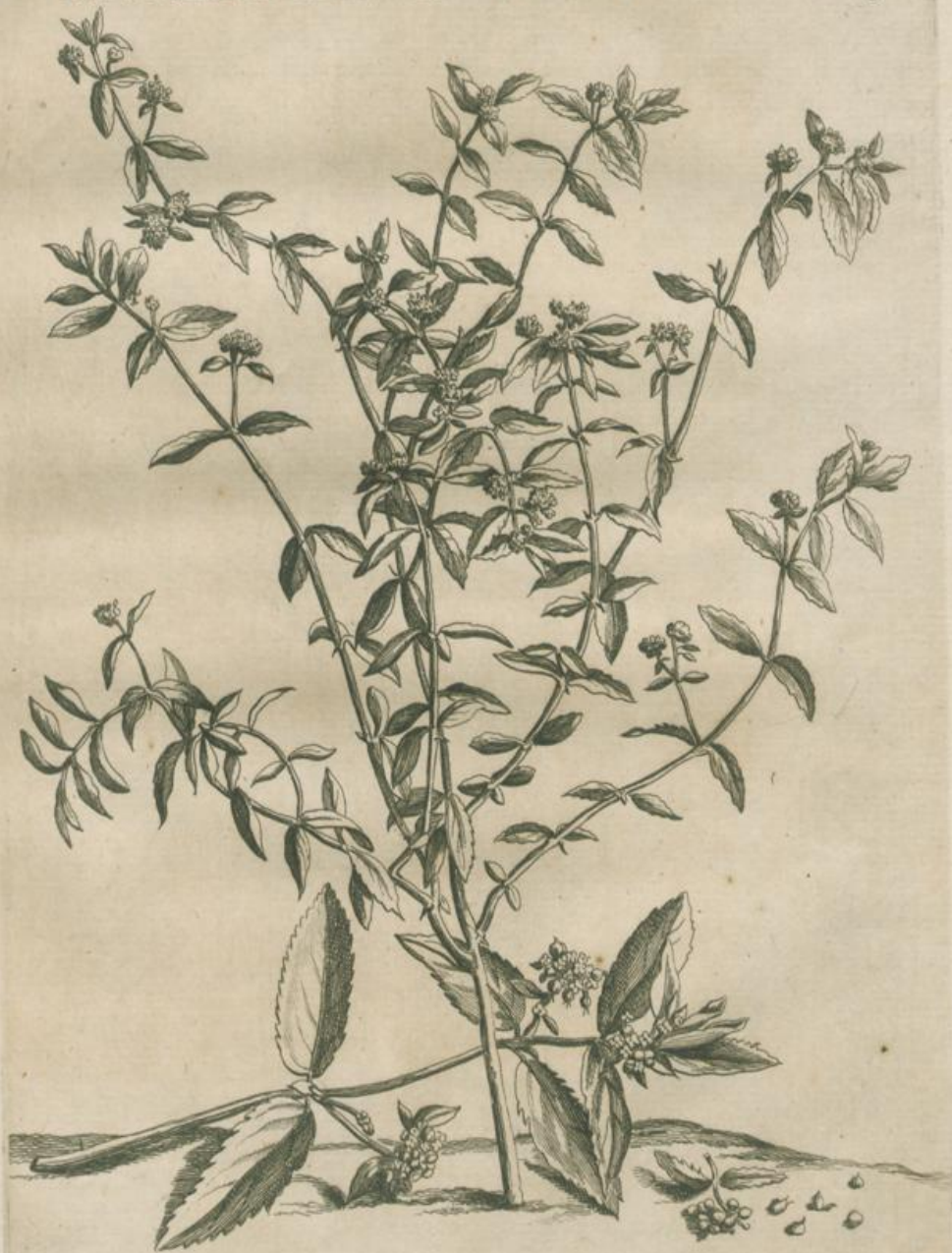
60 C. COMMELIN PLANTARUM

Tithymalus Africanus seu Peplis major Brasiliensis flosculis albis Raji Hist.

PLantam hanc *Caacicam* esse, quam Marcgravius absque Icone historiae suae Plantarum Brasiliae libro 1. pag. 15. describit, nullus dubito, cum ovum ovo non possit esse similius, quam *Caacicæ* descriptio hujus plantæ structuræ convenit, hoc saltem si excipiatur, quod caules non multi ex eadem radice sed unus duntaxat progrediatur, accidit enim & sæpe, quod e lapsis seminibus plures juxta se invicem nascantur caules, qui tamen non ex una eademque radice oriuntur, quod fortasse Marcgravius fefellit: quare Marcgravi descriptionem huic plantæ convenientem dabo: *Ex radice alba, lignosa, lactescente, paulo majori semipede, caulis prodit teres, nodosus, viridis, uno latere rufescens multis ramis donatus; ad nodos caulibus & in ramulis bina folia apposita reperiuntur, in ambitu subtiliter serrata; ramulorum paulo minora iis quæ ad caules. In extremitate caulibus & ramorum multi nascuntur flosculi subtilissimi, albi, quatuor foliolis constantes: quos excipit triangularis capsula, quæ tribus distinctis loculamentis tria semina continet. Tota planta copiose lactescit, quod lac commendatur a Lusitanis ad oculorum rubedinem & dolorem auferendum.*
Ala-

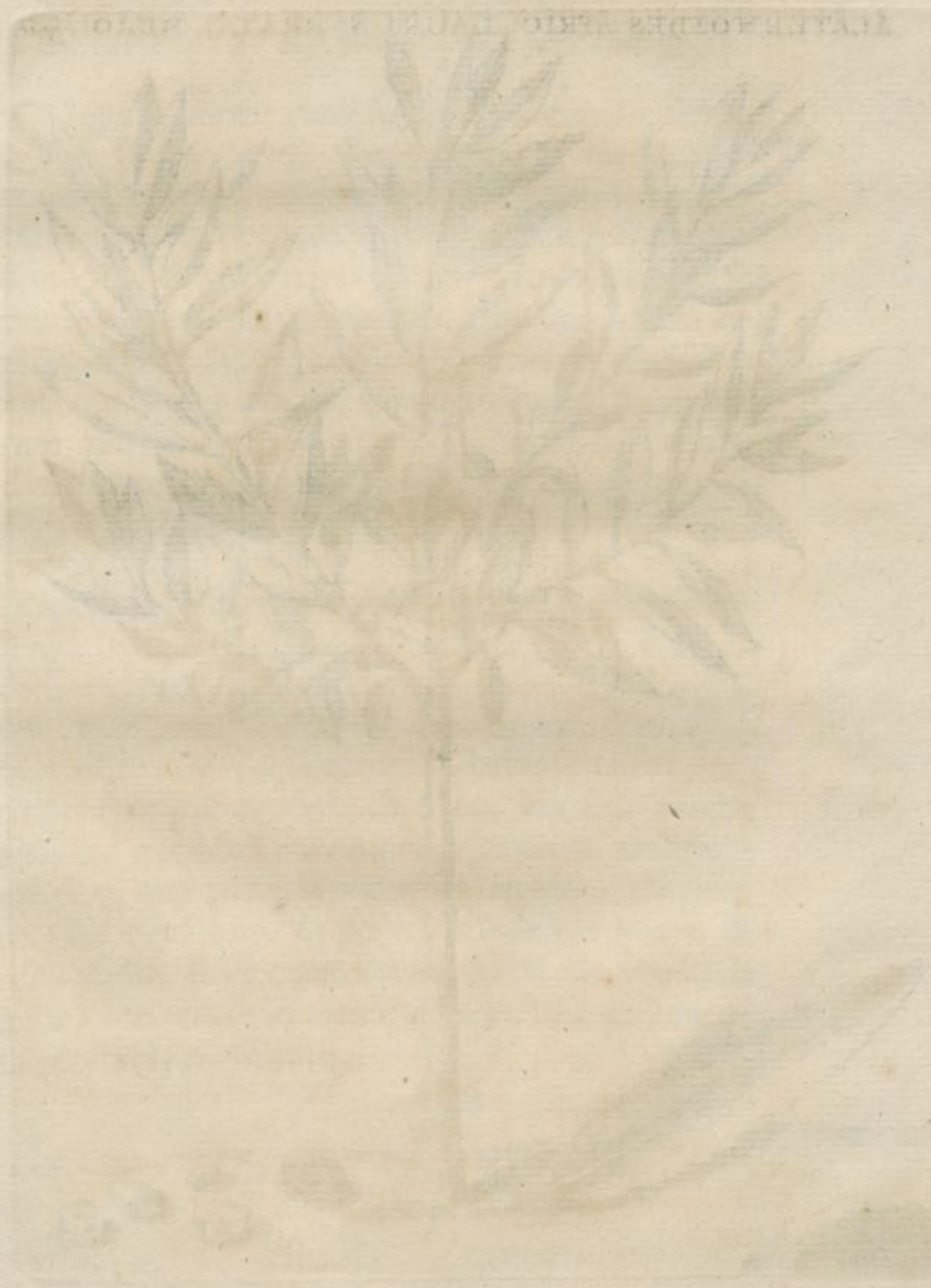
TITHYMALUS AMERICANUS FLOSCULIS ALBIS. *Fig. 10.*

ALATERNOIDES AFRIC: LAURI SERRATÆ FOLIO. *Fig. 1.*

Alaternoides Africana lauri serratæ folio.

Singulis ferme annis hujus Alaternoidis semina ex Promontorio Bonæ Spei in Hollandiam transmittuntur, quod mihi videtur indicium certissimum magna copia in eodem sponte sua nasci: nomine *Ricini Africani salicis folio flore viridi* semina mittuntur, atque hoc nomine etiam depicta exhibetur in codice Witsiano, cum hac nota, quod gaudeat campis irriguis & rivulorum marginibus, quod ad septem pedum altitudinem excrescat, & Octobri mense flores virides pentapetaloides producat; plantas illas quod attinet, quæ nobis e semine in horto medico sunt enatæ, illæ ex insigni crassarum & fibrosarum longe lateque porrectarum radicum contextu nascuntur, caudicem constant lignoso, cortice primo viridi, dein castaneo, tandem cineritio, quatuor pedes alto, qui ramulos habet multos cortice eodem, ut caudex, indutos, his folia adsunt viridia, nonnihil mucronata, & circa ambitum crenata, quæ parte superiore splendent, inferiore ex albo virescunt, & pediculo insident parvo & rubicundo, flores aut semina hætenus produxit nulla, tria tamen in totidem distinctis loculamentis producit nigricantia.

H 3

Ala-

*Alaternoides Africana chamæespili folio
rigidiorē & minore, floribus albicantibus.*

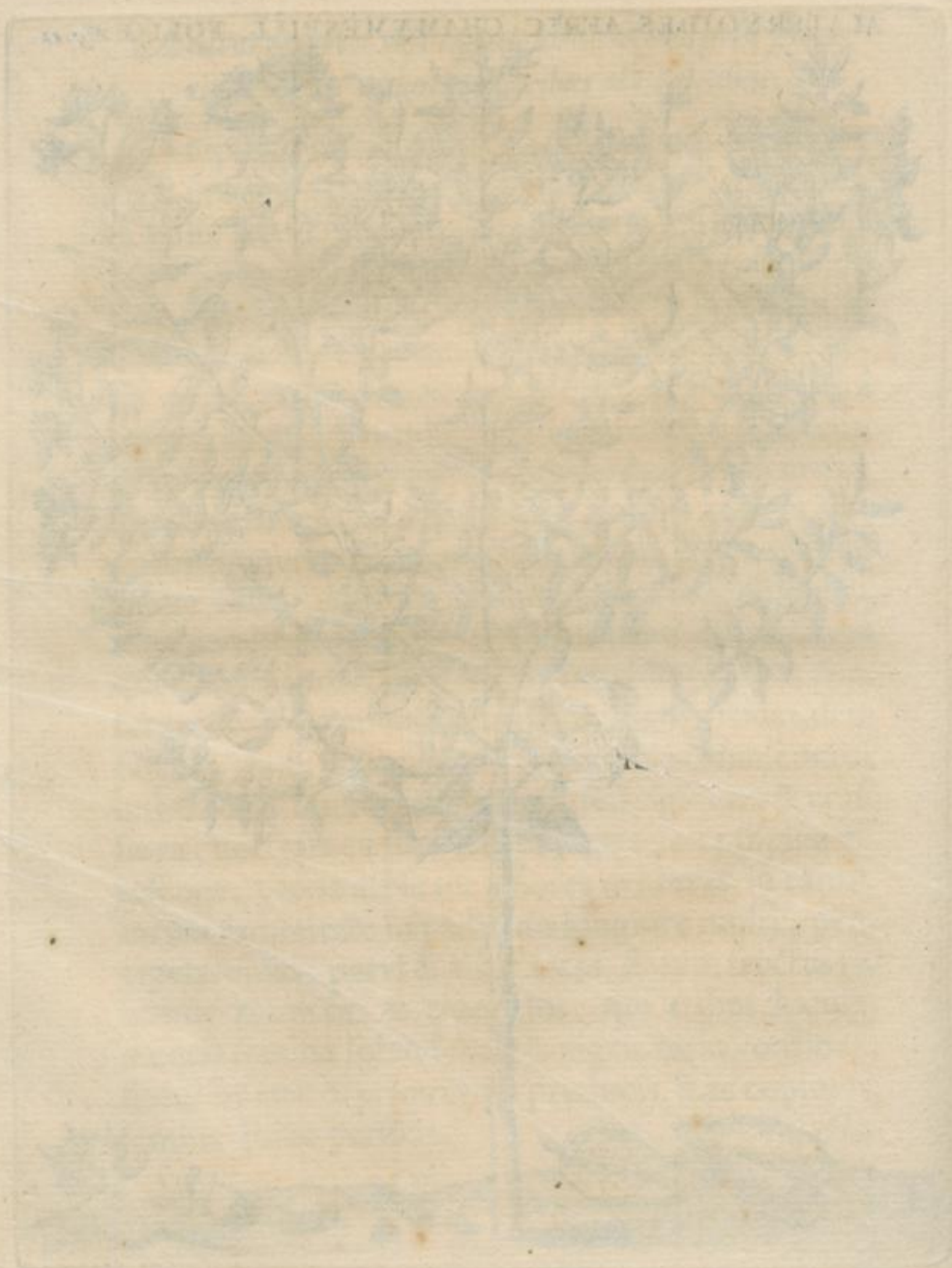
Copiose etiam hanc Alaternoidem in Africa provenire seminum copia ex ea in Hollandiam singulis ferme annis transmissorum indicare videtur; semina mittuntur nomine *Ricini arboreſcentis flore albo, folio lucido*. Radicem habet lignoſam & fuſcam, caulis eſt rotundus cineritiuſ, altitudo huius caulis variat pro vario cultore, vidi enim, qui ſeptem pedum altitudinem ſuperabant, nos autem, qui elegantiorē ſtructuram arborum exoticarum, quam mediocrem putamus, in horto medico altitudini præferimus, frondofos ramos, quam omni ferme folio præ longitudine deſtitutos, eligimus, raro caudicem arborum exoticarum altitudinem quatuor pedum excedere permittimus; hæc Alaternoides in ramulos divaricatur primo virides, dein fuſcos, folia abſque pediculo ramulis adnaſcuntur inſtar foliorum Chamæſpili, ſed rigidiora & craſſiora, non tamen ſucculenta, quæ parte ſupina viſceſcunt, pronâ albicant; flores oriuntur in ramulorum ſummitate in pediculo longiore multi, pentapetaloides, parvi & albicantes, florem fructuſ ſequitur rotundus & cineritiuſ, qui tribus loculamentis ſemina ſplendentia & nigricantia continet; flores hyeme & primo vere producit hæc copioſos, ſemina Junio perficit. *Ala-*

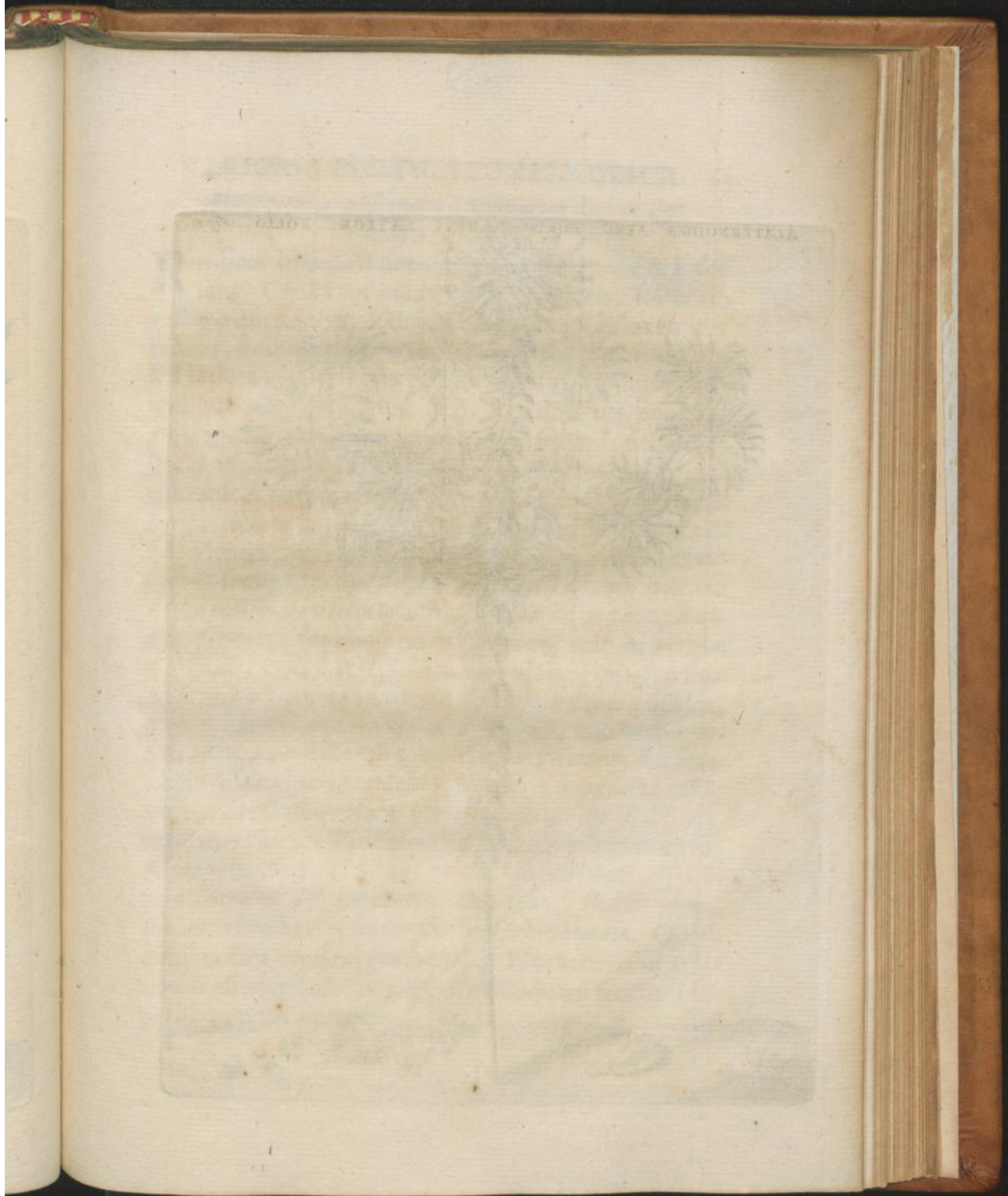
ALATERNOIDES AFRIC. CHAMÆMESPILI FOLIO. *Fig. 12.*

ALATERNOIDES AFRC: RORIS MARINI LATIORI FOLIO. *Fig. B.*

• *Alaternoides Africana rorismarini latiori & pilosiori folio.*

RAdices hujus Alaternoidis tenues lignosæ & fuscæ sunt. Caulis rotundus, castanei coloris, foliorum vestigia diu reservat, & duos pedes altus ramulos emittit tenues, quibus folia parva, oblonga instar rorismarini sed latiora adsunt, quæ pilis albicantibus & innumeris undique obsita superius virescunt, inferius nonnihil albicant. Ramulorum summitati in orbem quasi positi flores apparent pentapetaloides, & ex albo lutei, quorum apices purpurascunt, florem fructus sequitur piriformis tribus loculamentis tria semina nigricantia & splendentia continens: floret hæc Alaternoides primo vere & semina media æstate perficit. Semina nomine *Ricini rorismarini folio montis Attaque* mittuntur; *Ricinus Africanus tomentosus flore rubro* vocatur in codice Witfiano, quem Amplissimus Consul plantis plurimis Africanis ad vivum in Africa pictis ornatum possidet, quibus singulis præter nomen aliquod, quo loco gaudet, altitudo & florendi tempus adscribuntur; hæc nostra in Africa locis gaudet apricis, tres pedes alta est & Septembri floret. Hanc Phytographiæ suæ Tab: 342. exhibere videtur Pluckenetius, quam in mantissa sua Almagesti Botanici p 45. vocat *Chamæleam Africanam tricoccon & tetracoccon taxi folio, fructu nigro, summis ramulis, plumulis sive casarie coronato.* Quam cum nostra eandem putarem, si Pluckenetianæ folia omnia essent pilosa, & si in nostra unquam fructum reperissem tetracoccon. *Aloe*

Aloe Americana juccæ foliis arborescens

Kiggelarii Catal: Beaumont:

Stipitem habet hæc Aloe scabrum & fuscum, qui statim ac e tellure progreditur sesqui pedis crassitiem habet, pars stipitis, quæ in tellure absconditur, fibras emittit plurimas intus albicantes extus rubras, & quarum nonnullæ uncix crassitiem habent, duorum pedum cum medio crassitiem superat: folia, quæ huius stipitis summitati adnascuntur, ex angustiore basi in ventrem duarum unciarum crescunt, in mucronem terminantur acutum, & duorum pedum longitudinem superant: tota hæc planta humanæ est altitudinis, illâque hoc anno cum multis aliis exoticis iisque rarioribus hortum medicum ornare placuit Viro Nobilissimo Domino Daniel des Marets Ædificiorum hortorumque regali-um, quæ in Fœderatis Provinciis Inviçtissimus Britannix Rex Wilhelmus possidebat, Curatori.

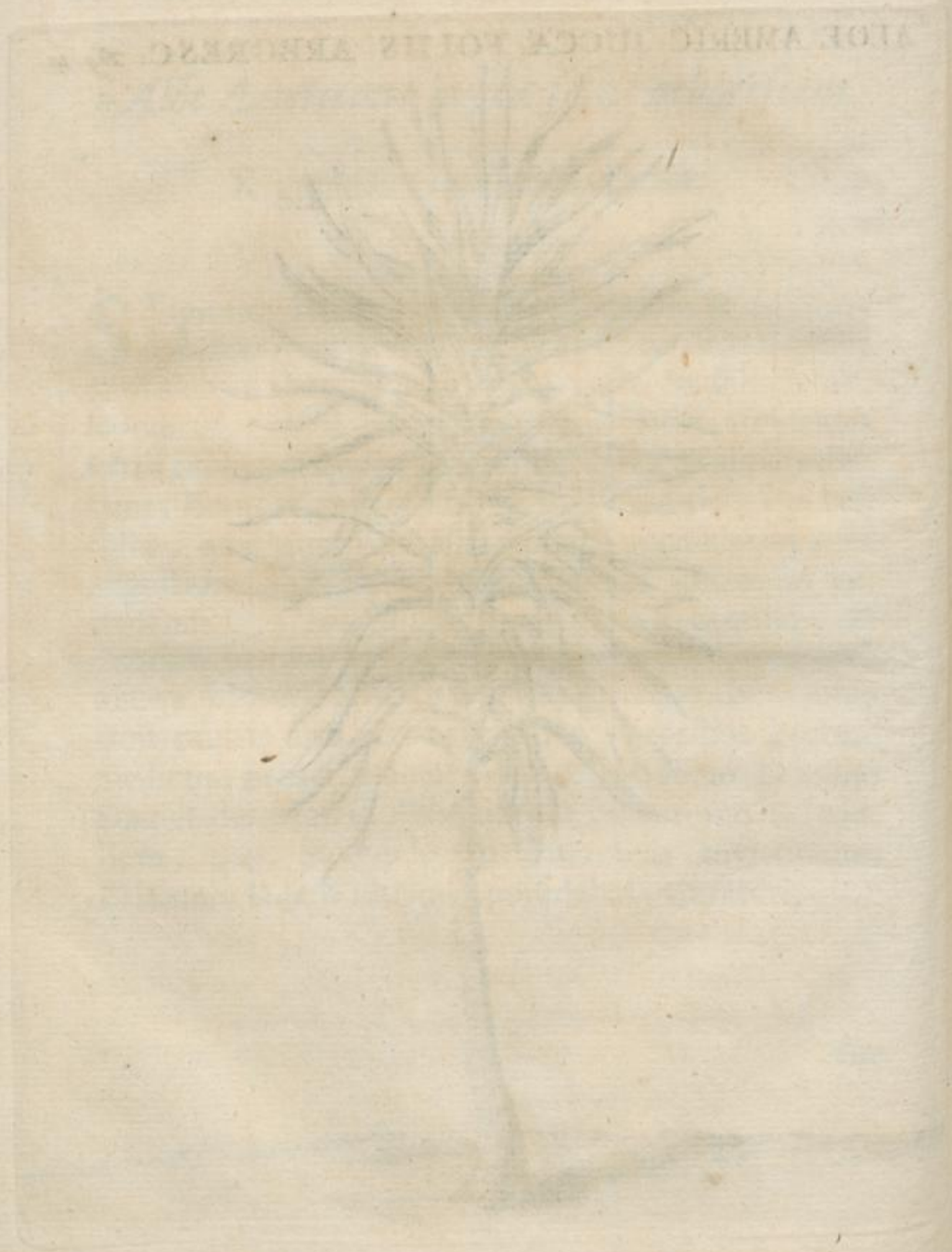
Aloe

ALOE AMERIC: JUCCÆ FOLIIS ARBORESC: *Fig. 14.*

УГОЕ УИЕКІУИ / БОГАСОКУМ

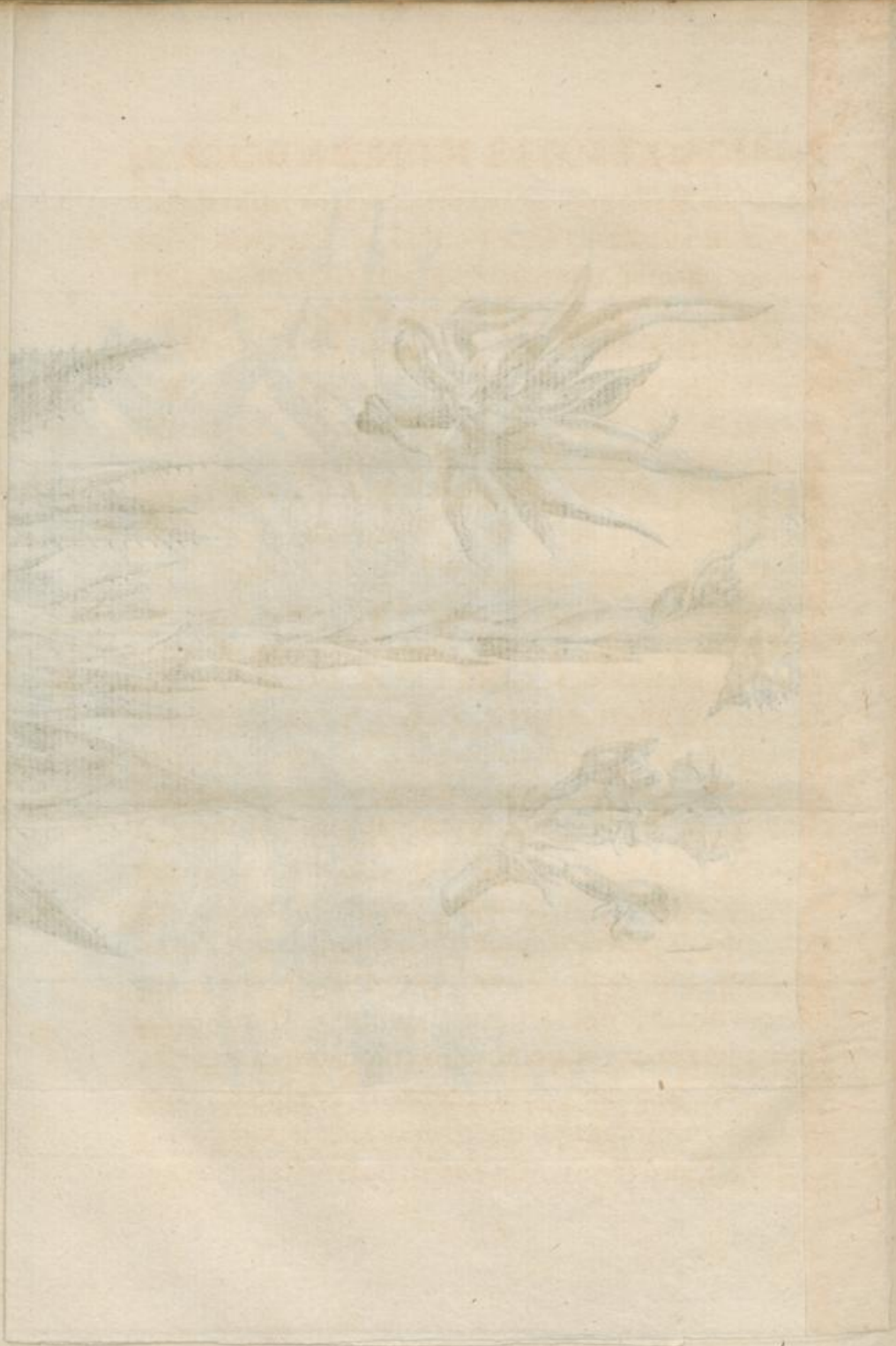

ALOE AMERICANA POLYGONA

Aloe Americana Polygonæ.

Hanc Aloen esse eandem cum *Americanâ* minore in Aloidario Muntingii delineata & descripta nullus unquam dubitavi, eamque nullam cum *Aloe Americana ex Vera Cruce foliis latioribus & glaucis* affinitatem habere, præterquam quod ejusdem generis species sit, capite decimo sexto alterius partis horti Amstelædamensis, cum illam Aloen describerem, collatis utriusque attributis demonstravi, utramque tamen in recitandis Synonymis Phytographiæ Muntingii pag. 20. confundit Kiggelarius, quum vel primo oculi intuitu facile utraque queat dignosci, deceptum Cl. virum crediderim, quod Aloen Americanam minorem Muntingii crescentem nunquam viderit, nec mirum, quum post Muntingium inter Batavos nemo ejus mentionem fecerit, Patrum Joannem Commelin si excipias, qui eandem in Catalogo horti Amstelædamensis recenset, illam tamen non diu in horto fuisse superstitem

C. COMMELIN PLANTARUM

stitem mihi facile persuadeo, quum me illam ab anno nonagesimo tertio seculi præteriti in horto medico unquam vidisse non meminerim, donec tandem vir Nob. & Amplissimus D. Joannes Hudde in inçlyta hac Amstelædamensi Republica Consul & Senator, nec non Societatis Indiæ Orientalis Præfectus &c. illam ex America acceptam horto medico donaverit anno ultra millesimum septingentesimo, ut in Præfatione ad partem alteram ante biennium editam dixi, cui itaque Nobiliss: & Amplissimo Viro grates debentur maximæ, præsertim, cum ex hoc dono veræ *Aloes Americanae minoris Muntingii* veram habeamus notitiam.

Radice sustentatur hæc Aloe digitum crassa, nodulis diversis geniculatim distincta, qui in fibras terminantur. Folia crassa, quæ ex hac radice proveniunt, sese mutuo amplectuntur, longitudinem seique pedis habent, duorum nunquam excedunt, circa basin angusta in ventrem excurrunt sex octove digitorum transversorum latitudinis, & mox in spinam terminantur acutam.

Decimo quarto Octobris anni millesimi septingentesimi secundi folia illa in medio plantæ constituta primo explicari videbantur, quibus tandem

RARIOR: & EXOTIC: ICONES & DESCR: 66

tandem explicatis omnibus, scapus ex eorum medio exortus in mediam usque hiemem altior evasit, qui altitudinem decem pedibus altiorem nactus, rotundus erat, crassus, glaber & herbaceus, hic foliolis duas uncias a se invicem vix distantibus, parvis, nec admodum crassis, & caulem firmiter amplectentibus, vestiebatur; ex foliorum alis ramuli producebantur viginti, quorum undecim superiores duas tresve uncias longi exeunt in multos alios minores, qui singuli florem satis pro speciei magnitudine parvum sustinent, monopetalum, & in sex laciniis divisum, color florum ex luteo erat herbaceus, sex stamina in transversum apicem luteum exhibant: reliqui novem rami inferiores non flores, sed soboles satis copiose sustinebant, & quod maxime mirandum, cæteri undecim, floribus evanidis, plures soboles, quam antea flores, qui tamen satis copiosi fuerant, producebant. Aliam soboliferam descripsit in Catalogo horti Lugduno Batavi Hermannus, quæ toto, ut ajunt, cælo ab hac descripta differt, ut facile ex utriusque descriptione lectori patebit, quare nostram Polygonam vocavi, nomine a prolis abundantia & fæcunditate desumpto.

Theo-

C. COMMELIN PLANTARUM

Theometl seu *Maguei Divinum*, quod in Historia rerum Mexicanarum libro octavo exhibet Franciscus Hernandez, cum hac descripta magnam habet convenientiam, præsertim si utriusque virtutes & facultates medicæ considerentur, nam quod de succo *Theometl* seu *Maguei Divini* scribit Hernandez, illum nimirum febres tollere, etiam de sua *Aloe Americana* minore asseverat Muntingius.

Aloe

ALOE AMERIC: DRACONIS FOLIO SERRATO. Fig. 16.

Aloe Americana draconis folio serrato.

RAdix hujus Aloe tuberosa, crassa & magna plantam alit tribus pedibus altiorem, quæ ex foliis bipedalibus in orbem positis & erectis constat, folia hæc vix unciam lata, & in ambitu ferrata, in mucronem acutum sensim terminantur, atque adeo Draconis Clusii foliis æmula sunt, ut si non breviora, & ferrata forent, atque in mucronem exirent acutum, unam eandemque quis facile judicaret, plantam jam descriptam ex seminibus ab Illustrissimo & admodum Reverendo Prasuli Domino Henrico Compton Londinensi Episcopo &c. mecum ante quinquennium communicatis enatam possidet hortus medicus, nullibi hanc plantam, quod memini, descriptam delineatamque inveni, aliquam tamen cum *Tacori foliis*, quæ Clusius in exoticis pag. 48. describit, habet convenientiam, si non sit eadem, qui consuli potest. Dubitarem etiam nullus quin eadem sit planta cum *Aloe Juccæ foliis* Sloan: Catal: Jamaic: 118, tum quia hæc folia cum Juccæ foliis aliquam videantur habere convenientiam, tum quia & semina eodem nomine *Silkgrass*, quo Sloane suam indigitat, mihi ab Illustrissimo Prasuli transmissa sunt.

*Aloe Africana caulescens foliis magis glaucis
caulem amplectentibus, & in mucronem
obtusorem desinentibus.*

ANno millesimo septingentesimo femina a
Strenuissimo Promontorii Bonæ Spei Gu-
bernatore Wilhelmo Adriano vander Stel missa
hanc & quinque sequentes Aloes species pro-
duxerunt, quarum duæ priores aliquam cum
illa, quam parte altera horti Amstelædamensis
capite decimo quarto descripsi, habent conve-
nientiam, has tamen species esse diversas ex
utriusque icone & descriptione liquido appa-
ret, hoc tamen interim notatum volo, plantam
altera horti Amstelædamensis parte descriptam
nunc septem pedum altitudinem superare: hæc
prima radicem habet fibrosam, primo albam,
dein fuscam: planta hoc tempore est sesquipe-
dalis, caulem habet uncia crassior, quem
folia amplectuntur glauca, succulenta, oblonga
& in mucronem obtusum exeuntia, qui æque
ac foliorum latera multis spinis parvis, albicanti-
bus & satis rigidis armantur. Foliorum succus a-
marorem habet ingratum.

Aloe

ALOE AFRIC: CAULESC: FOLIIS MAGIS GLAUCIS CAUL. AMPL. *Fig. 17.*

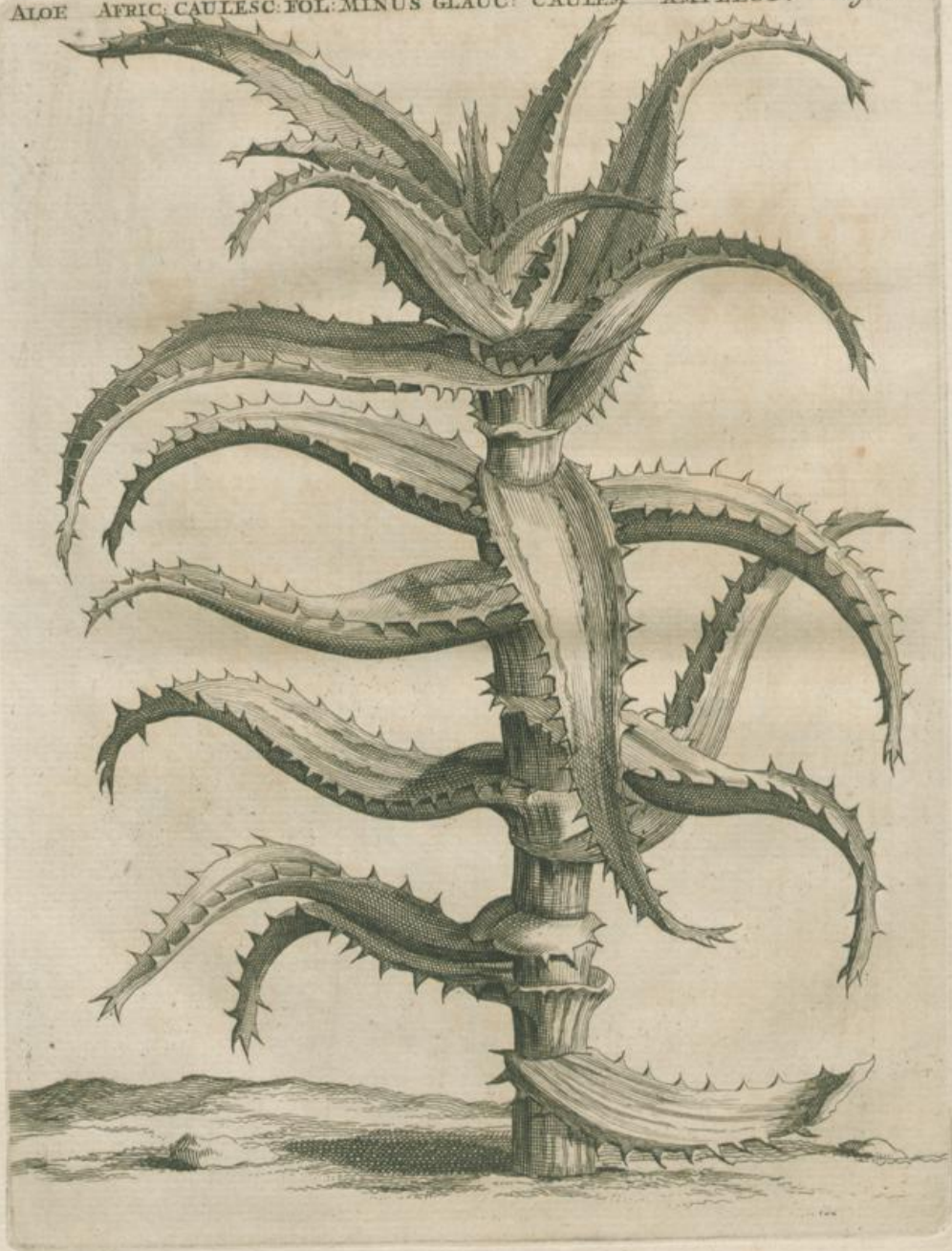

ALOE AFRIC. CAULESC. FOL. MINUS GLAUC. CAULEM AMPLECT. *Fig. 18.*

*Aloe Africana caulescens, foliis minus glaucis
caulem amplectentibus, dorsi parte
suprema spinosa.*

RAdicem longe lateque diffusam in capil-
lares exeuntem habet hæc Aloe, quæ
hoc tempore tribus pedibus altior caule su-
stentatur duas uncias crasso, qui primo viridis
tandem fuscus evadit, huic folia adnascuntur
crassa nonnihil glauca & in mucronem spino-
sum & bifidum exeuntia, quæ pedis longitudi-
nem superant & adulta tellurem versus reclinan-
tur, circa dorsi partem supremam ut & mar-
gines spinæ apparent satis magnæ, sed minus
rigidæ & acutæ, foliorum hujus ut & præce-
dentis initia caulem amplectuntur, nonnihil pal-
lescunt, & copiosis venis viridibus in ipsum fo-
lium obliterandis notantur. Succus hujus Aloes
amarus est & fœtidus.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis caulem amplectentibus latioribus & undique spinosis.

RAdices hujus Aloes tenues sunt & copiosæ. Tota planta nunc temporis sesqui pedis altitudinem superat, & caule sustentatur rotundo, fusco & tribus unciis crassiore, huic folia adnascuntur crassa, glauca & rigidissima, quæ pedis longitudinem, & quatuor unciarum latitudinem habent, in mucronem spinosum exeunt, & ab utraque sui parte & margine spinis arman- tur rigidissimis & acutissimis.

Hujus plantæ succus flavescit, fetet & maxime amaricat.

Aloe

s I

Aloe

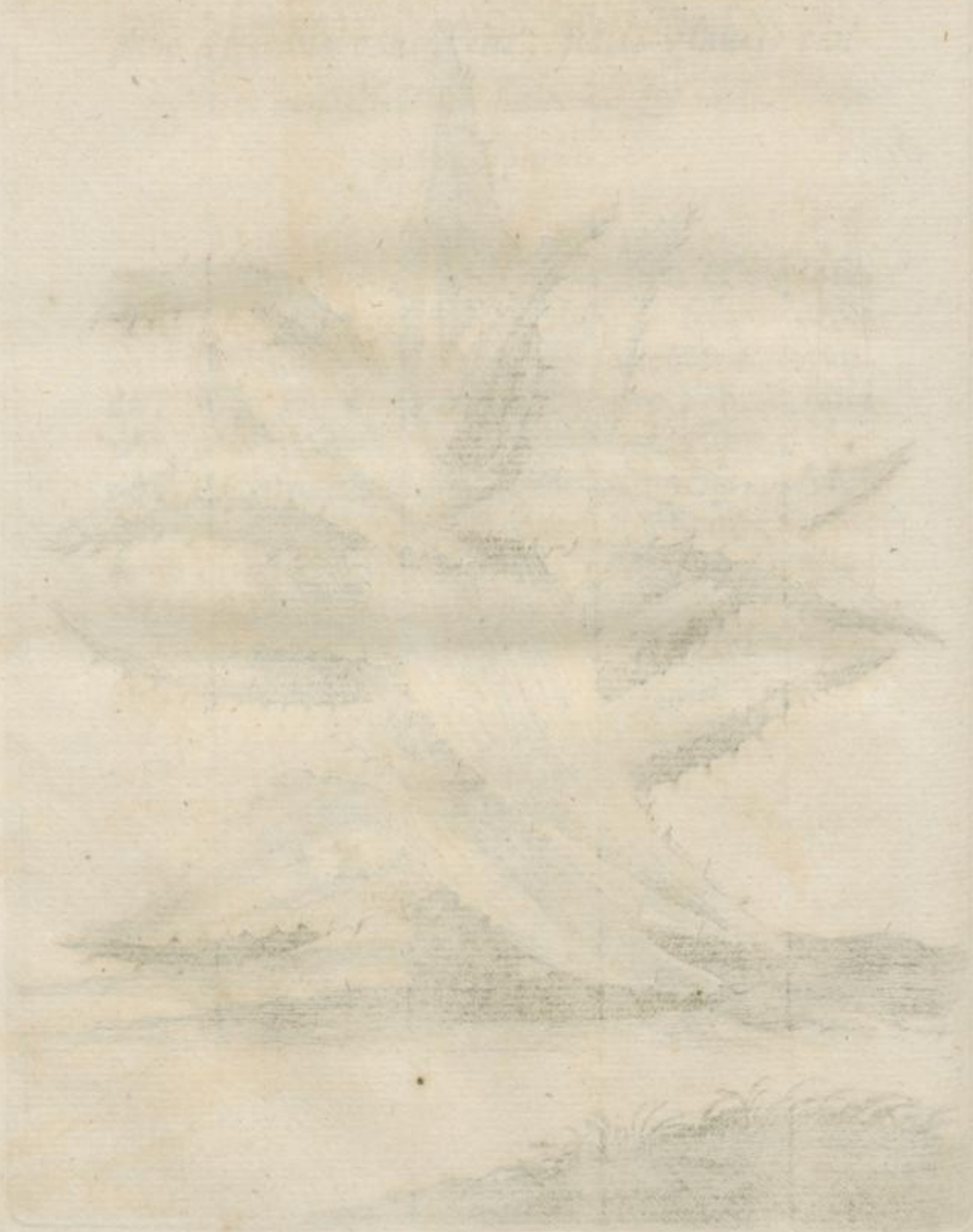

ALOE AFRIC: CAULES^q FOL. GLAUC. CAULEM AMPECT. SPINOS^{Fig. 13.}

ALOE APRIC. CAULICES FOR GLASS. FARMER AND HIS SONS

ALOE AFRIC: CAUL. FOL. GLAUC: CAULEM AMPLECT. DORSO SPINOS: *Fig. 20*

*Aloe Africana caulescens, foliis glaucis cau-
lem amplectentibus, dorso integro spinoso.*

Multiplici & fibrosa radice nutritur hæc Aloe pedem altior, caule sustentatur duabus unciis crassior, cui folia adnascuntur pedem longa, duas uncias cum media lata, quæ in mucronem terminantur acutum & spinosum, ac in utroque latere & dorso integro spinis armantur multæ & rigidissimæ, circa foliorum initium, ubi caulem amplectuntur, venæ in hac & præcedente apparent virides in ipsa folia evanescentes.

Succus hujus plantæ fœtet, amaricat & flavescit.

In quatuor hisce jam descriptis Aloes speciebus hoc notandum, quod si illæ per æstatem in hypocaustis vitreis conserventur, spinas, quibus armantur, cum viriditate quadam albescere, si vero aeri liberiori exponantur, spinas omnes rubras evadere.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis brevioribus caulem amplectentibus, foliorum parte interna & externa nonnihil spinosa.

EX radicibus rotundis in capillares exeuntibus planta erigitur vix pedem alta, quæ caule sustentatur rotundo, & pro plantæ altitudine satis crasso, folia huic circumstant glauca, rigida, succulenta, duæ uncias lata & quinque longa, quæ in mucronem obtusum ac spinosum terminantur, & spinis in utraque margine albicantibus armantur, in horum tum pronatim supina parte hinc inde maculæ tandem apparent rotundæ & albicantes, quæ sensim eriguntur & in spinas albicantes abeunt.

Fœtet foliorum succus, flavescit & amaricat.

Aloe

ALOE AFRIC: CAUL: FOL: GLAUSIS CAUL: AMPECT: BREVIORIB: *Fig. 21.*

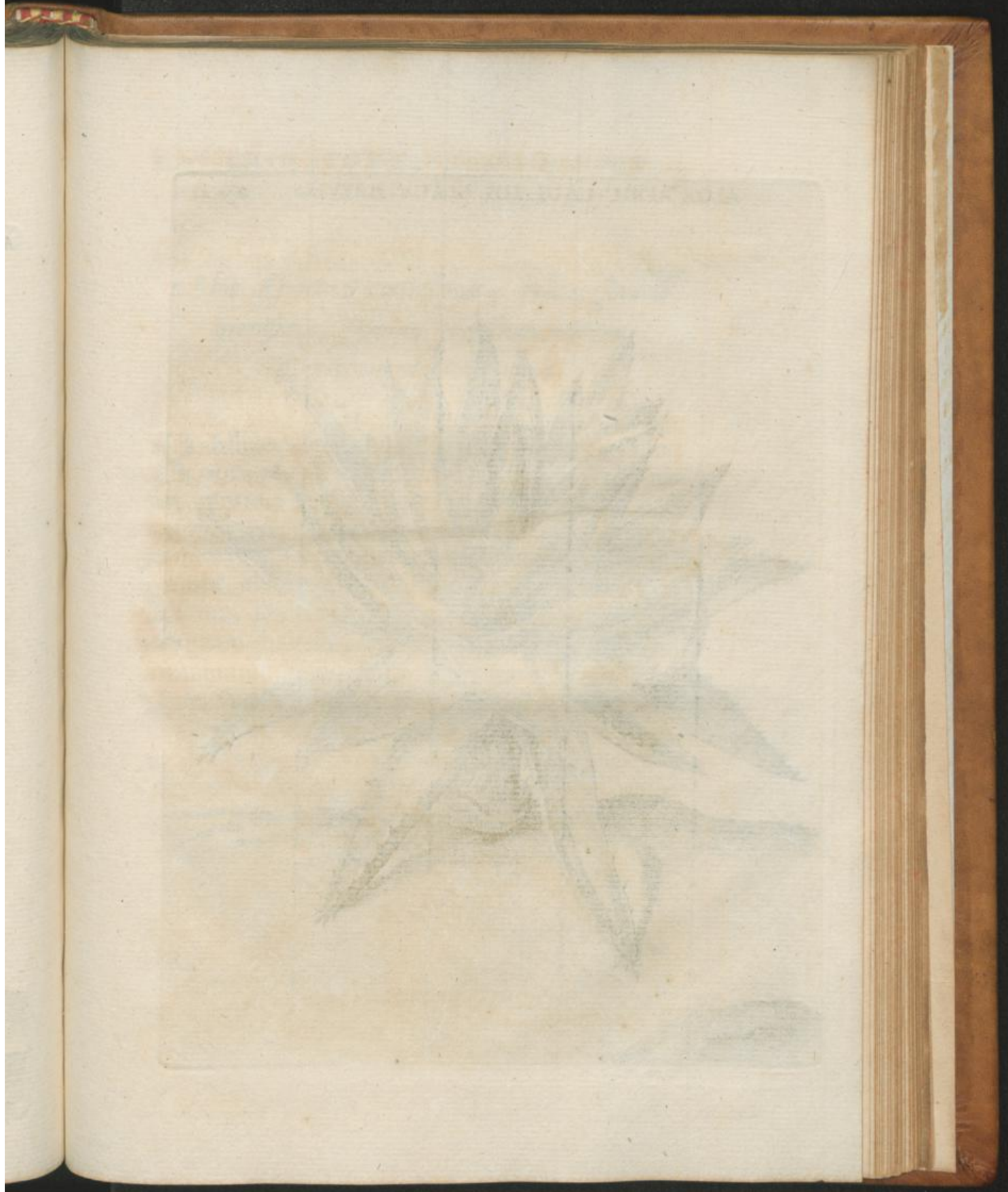

ALOR SPINA CACTI I. GARDIA. CACTI I. SPINOSA. SPINOSA.

ALOE AFRIC: CAUL: FOL: GLAUC: BREVISS: . . . *Fig. 22.*

*Aloe Africana caulescens, foliis glaucis
brevissimis, foliorum summitate interna
& externa nonnihil spinosa.*

R Adices sunt huic Aloes speciei tenuēs:
tota planta pedem medium alta, folia ha-
bet plurima parva succulenta & glauca, quæ
vix tres uncias longa, unam lata, dorsi parte
suprema & utraque margine spinis semper ar-
mantur albicantibus & rigidissimis, pars tamen
foliorum interna & externa spinas aliquas non-
nunquam habent, sed hæ tamen perpetuo non
inveniuntur, nisi planta fuerit annosior. Hujus
plantæ succus insipidus est & aquosus.

Aloe

Aloe

*Aloe Africana caulescens perfoliata glauca
& non spinosa.*

MUltis iisque fibrosis radicibus alitur hæc Aloe: Planta pedalis est, tota glauca, nullisque spinis armata; folia nonnunquam sex uncias longa, unciam lata & bina ex aduerso posita caulem amplectuntur, atque adeo ut unicum hæc duo duntaxat dicenda sunt folium, quod in duos mucrones exit, & ab ipso caule perforatur, omnia hæc folia cruciatim posita caulem amplectuntur, in ea parte, qua lata sunt, nonnihil excavantur, nervum per longitudinem ductum possident, & circa mucronem plana sunt; carnosæ est planta & insipida, sed non admodum succulenta.

Hanc plantam Anno 1701 & 1702 e Promontorio Bonæ Spei ad Nobiliss. & Amplissimos horti Curatores misit Nobilissimus ejusdem Promontorii Gubernator.

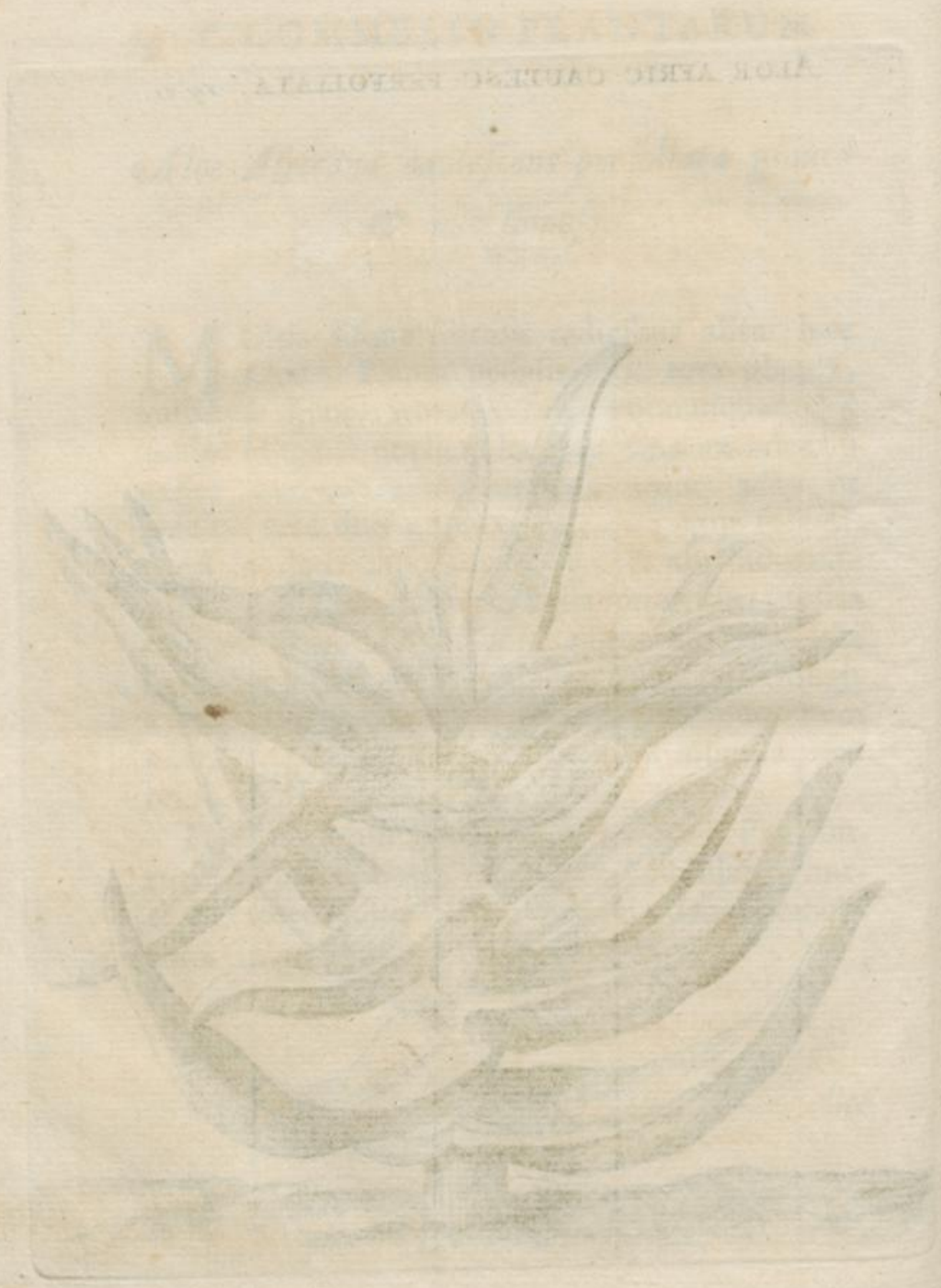
Aloe

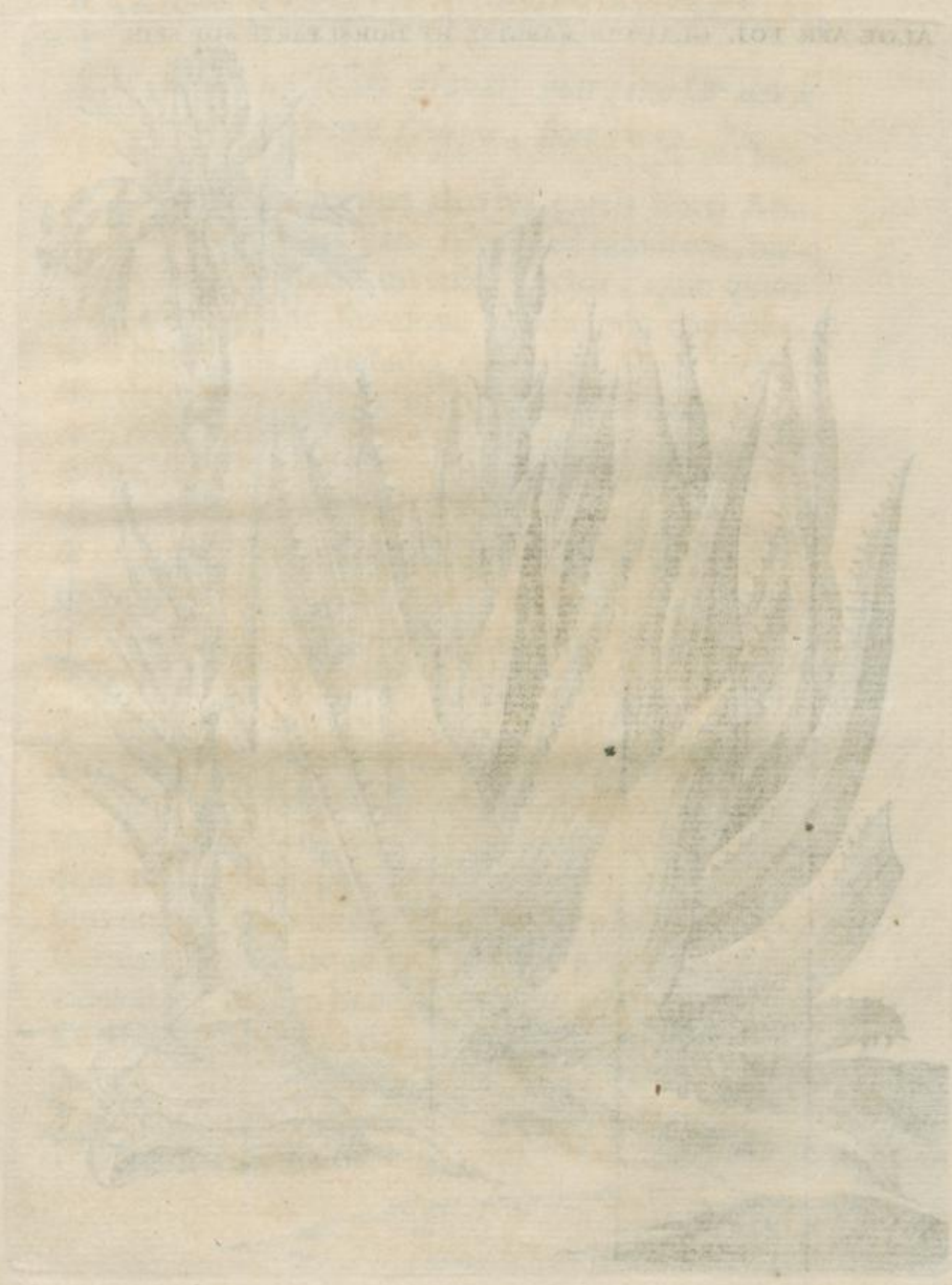
ALOE AFRIC: CAULESC: PERFOLIATA. *Fig. 23.*

ALOE AFR FOL. GLAUCIS MARGINE ET DORSI PARTE SUP SPIN. *Fig. 24.*

RARIOR: & EXOTIC: ICONES & DESCR: 75

*Aloe Africana foliis glaucis margine & dorſi
parte ſuperiore ſpinofis, flore rubro.*

CApite duodecimo alterius partis horti Am-
ſtelædamenſis hanc Aloen ſed juniorem, nul-
loque flore ornatam inveniet Lector, quæ quum
jam adultior fit floresque produxerit copioſos,
eam poſt noſtra præludia cum aliis Aloes ſpecie-
bus deſcribere volui, ut ex perfectiore tum icone
tum deſcriptione ejus vera facies lectori pateret.

Radice fibroſa folia plurima in orbem poſita ſu-
ſtentantur pedem longa, craſſa, ſucculenta, glauca
& ex latiori baſi in mucronem acutiſſimum exeun-
tia, utraque foliorum margo & dorſi pars ſuperior
ſpinis ſubflavis plerumque armantur. Ipſo Septem-
bri aut Octobri ſingulis annis ſcapum producit ſe-
qui pedem altum, viridem, foliolis aliquot non
ſucculentis ei adnaſcentibus, circa caulis ſummita-
tem flores producuntur plurimi, qui clauſi erigun-
tur in pediculo unciali, & flavescunt, aperti ex eo-
dem pediculo dependent & rubent, monopetali
ſunt omnes, duas uncias longi, in ſex profundiffimas
lacinias diviſi, atque adeo ut ſex petalis conſtare
videantur; ſtylum habent hi flores albicantem, &
ſtamina ſex apicibus nonnihil rubentibus prædita;
ſemina hætenus perfecit nulla.

Succus hujus plantæ viſcoſus & dulcis eſt.

K

Aloe

*Aloe Africana glabro folio minutissimis
cavitatibus donato.*

Radix parva fibrosa & albicans folia sustentat plurima cruciatim quasi posita, succulenta, viridia, angusta mucronata & quatuor uncias vix longa, folia hæc undique cavitatibus minutissimis, quasi totidem forent puncta, prædita sunt & notantur.

Flores hæctenus nec semina produxit ulla.

Semina hujus plantæ Anno millesimo septingentesimo primo ad Amplissimos hujus horti Curatores transmissa sunt.

Succus aqueus est & nonnihil acidus.

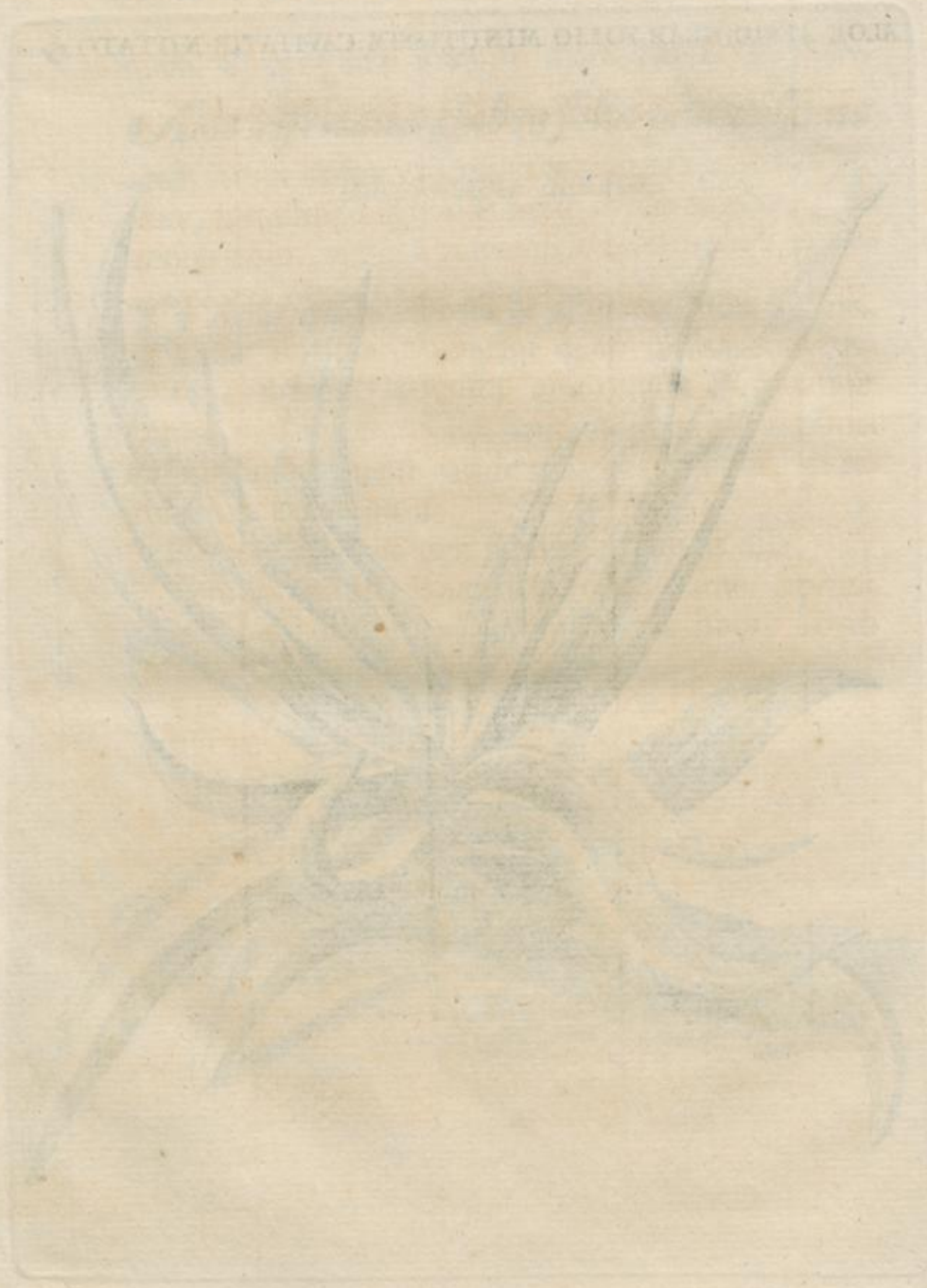
Aloe

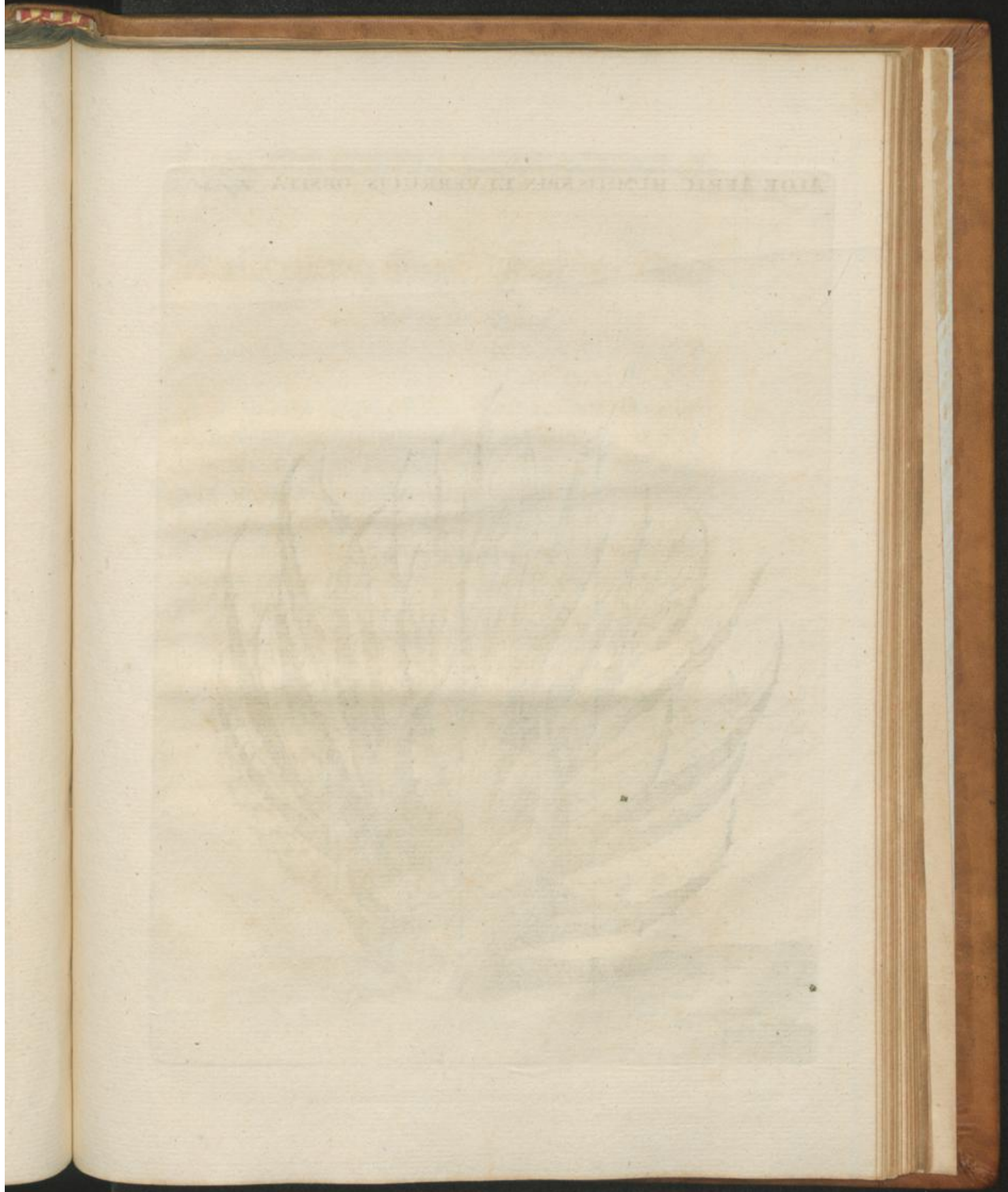
ALOE AFRIC: GLAB: FOLIO MINUTISSIM: CAVITATIB: NOTATO *Fig. 25*

ALOE AFRIC: HUMILIS SPIN: ET VERRUCIS OBSITA. *Fig: 26.*

Aloe Africana humilis spinis inermibus

& verrucis obsita.

RAdices hujus Aloes fibrosæ sunt & albi-
cant, e quibus folia producuntur multa,
quatuor uncias longa, succulenta & glauca,
quæ ab utraque parte verrucis & spinis inermi-
bus, hoc est, vix pungentibus, obducuntur,
& in mucronem versus plantæ medium reflexum
exeunt. Succus hujus Aloes saporem exhibet
primo nonnihil amaricantem, sed mox dulcem.

Hanc Aloem cum sequente Arachnoidea ex
Africa ab Illustrissimo Governatore transmissam
accepi annis 1701 & 1702.

Aloe Africana humilis arachnoidea.

Radicibus sustentatur hæc Aloe fibrosis & albicantibus, folia multa in orbem posita his innascuntur, duas uncias cum media longa ex basi angustiore in ventrem excrescunt unciam latum, & in mucronem acutum & diaphanum exeunt, succo insipido plena sunt & viridia, in utraque margine & dorsi medio spinis armantur albis & inermibus, hoc est non rigidis sed flexibilibus. Ipsa ætate scapus producit pro planta adultiore plus minusve longus, vidi enim qui vix pedis, & alios, qui duorum cum medio pedum altitudinem superabant, scapus quo brevior aut longior, eo etiam est vel tenuior aut crassior, paucioribus vel pluribus ornatur flosculis hexapetaloideis & subviridibus, qui intus linea per petalorum longitudinem ducta rubra notantur; semina hæcenus produxit nulla.

Aloe

ALOE HUMILIS AFRICANA ARACHNOIDEA . *Fig. 27.*

ALPHABETIC HUMANIAE LINGVAE ET VERNACULAE

ALOE AFRIC: HUMILIS FOLEX ALBO ET VIRIDI VARIEGAT^o *Fig. 18.*

Aloe Africana humilis foliis ex albo

& viridi variegatis.

RAdix huic plantæ alba multisque prædita est geniculis, facile novas plantas producens, ex his folia producuntur quatuor unciis longiora, succulenta, crassa, rigida & in acumen triangulare exeuntia, ubique hæc folia viridia maculis nunc parvis, nunc magnis & albicantibus notantur, foliorum margines & dorsum linea albicante & scabra obducuntur. Foliorum succus subdulcis.

Facile propagatur hæc Aloe plantis junioribus satis frequenter ex ipsa radice continuo pululantibus.

Semina hujus plantæ plana & alata ex Africa Anno 1700 transmissa sunt.

*Aloe Africana humilis folio nonnihil
reflexo, floribus ex albo & rubro
variegatis.*

Hanc Aloen anno 1701 cum aliis Aloes speciebus ad Nobiliss: & Amplissimos hujus hor-
ti Curatores misit vir Nobilissimus Wilhelmus
Adrianus vander Stel Promontorii Bonæ Spei Gu-
bernator.

Radice[m] habet fibrosam extus fuscam intus al-
bicans[m], folia ex hac in orbem posita pro-
ducuntur, quæ terram versus reflectuntur, &
venis satis conspicuis per longitudinem ductis
gaudent, crassa sunt, succulenta, utraque mar-
gine scabra, & in mucronem exeunt; scapus,
qui ex plantæ medio prodit, tenuis, duos pedes
altus antummo prodit, & flores gerit monope-
tales in sex lacinias reflexas divisos, & ex albo &
rubro variegatos.

Succus hujus Aloes aquosus & insipidus.

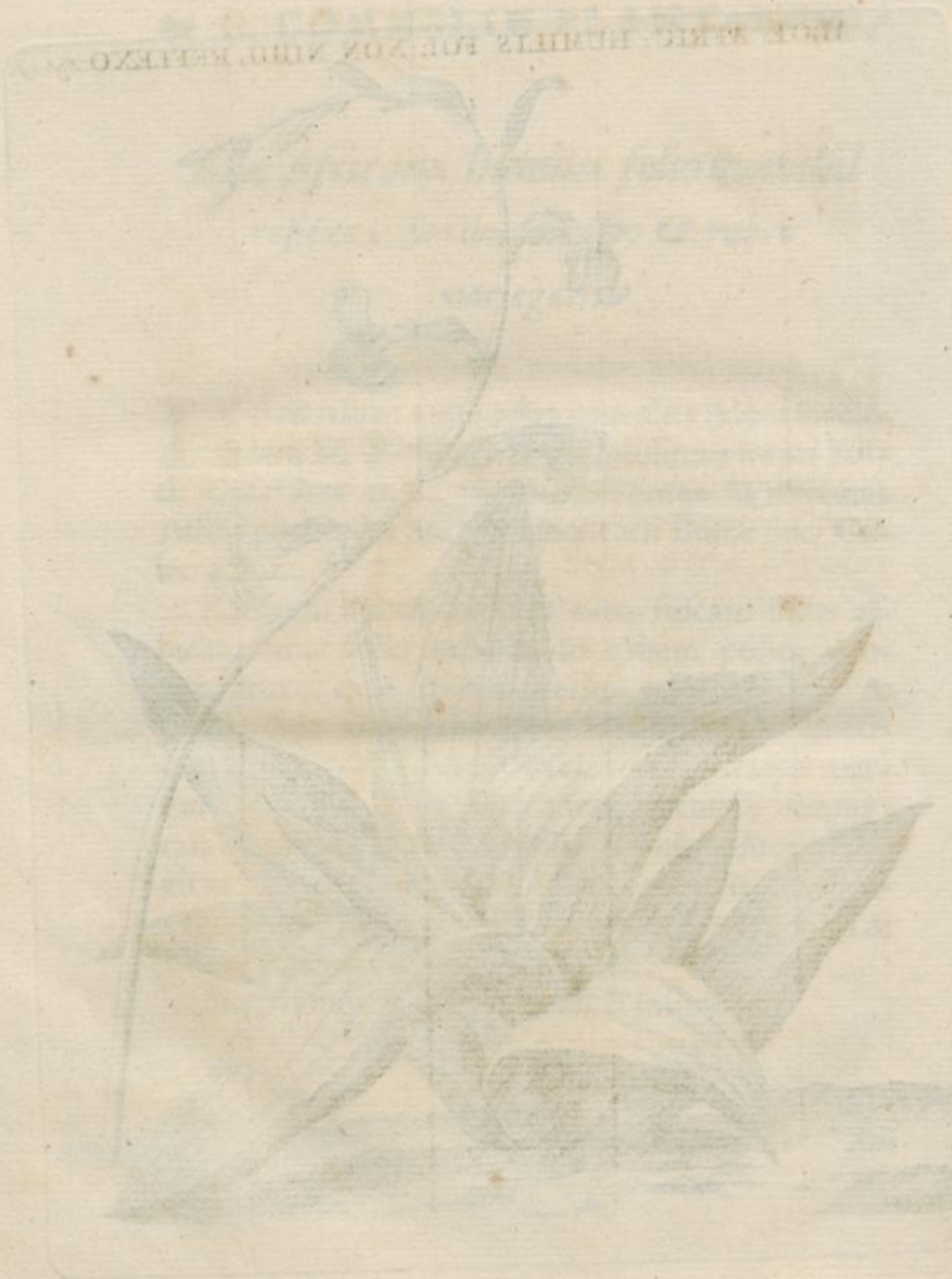
Aloe

ALOE AFRIC: HUMILIS FOL: NON NIHIL REFLEXO *Fig. 29.*

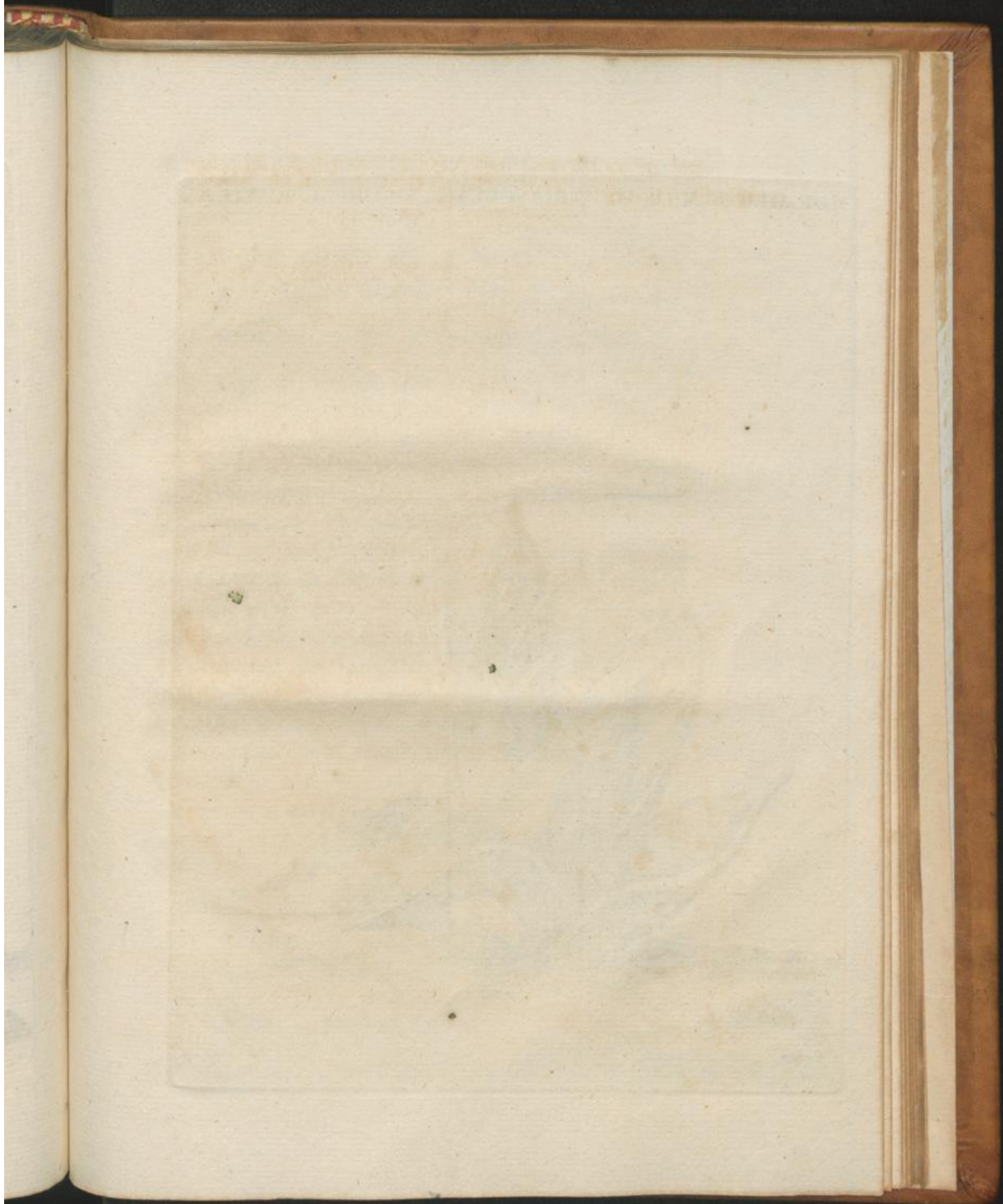

HERBARIUM MUSEI HISTORICO-NATURALIS
MUSEI HISTORICO-NATURALIS

ALOE AFRIC. HUMILIS FOL. TRIANGULARI RIGIDO ALBICANTE. *Fig. 30*

*Aloe Africana humilis folio in summitate
triangulari & rigidissimo, margi-
nibus albicantibus.*

HÆc Aloe cum præcedente anno millesimo
septingentesimo ex Africa in hortum trans-
lata est.

Folia aliquot in orbem posita radice sustentan-
tur albicante & fibrosa, quæ folia viridia, rigidif-
sima & crassa sunt, trium unciarum longitudi-
nem, sesqui latitudinem habent, in summitatem
mucronatam & triangularem exeunt, & utraque
margine albicant. Succus hujus Aloes insipidus &
aquosus.

Hactenus flores nec semina in horto medico
perfecit.

Aloe

*Aloe Africana erecta triangularis &
triangulari folio viscoso.*

Fibrosæ sunt hujus plantæ radices, quæ non-nihil rubent, ex his folia producuntur parva, triangularia, viridia, viscosa & insipida, quæ in parte supina parum excavantur, prona eminent, & in mucronem satis rigidum terminantur, hæc folia ita posita sunt & alterum ex alterius principio quasi nascitur, ut tota planta triangularis sit, quæ vix quatuor unciarum altitudinem habet & bis anno 1702 in horto medico floruit, scapus, qui florendi temporis plantæ medio producitur, tenuis est, quatuordecim unciarum altitudinem superat & cum viriditate quadam rubescit, circa hujus summitatem ex longo intervallo flores apparent pauci & parvi, qui cum rubedine quadam albescunt, sunt monopetali & in sex lacinias dividuntur: semina hæcenus nulla produxit, sed per plantas juniores ex ipsis radicibus pullulantes propagari potest.

Annis 1701 & 1702 hanc ex Africa accepi.

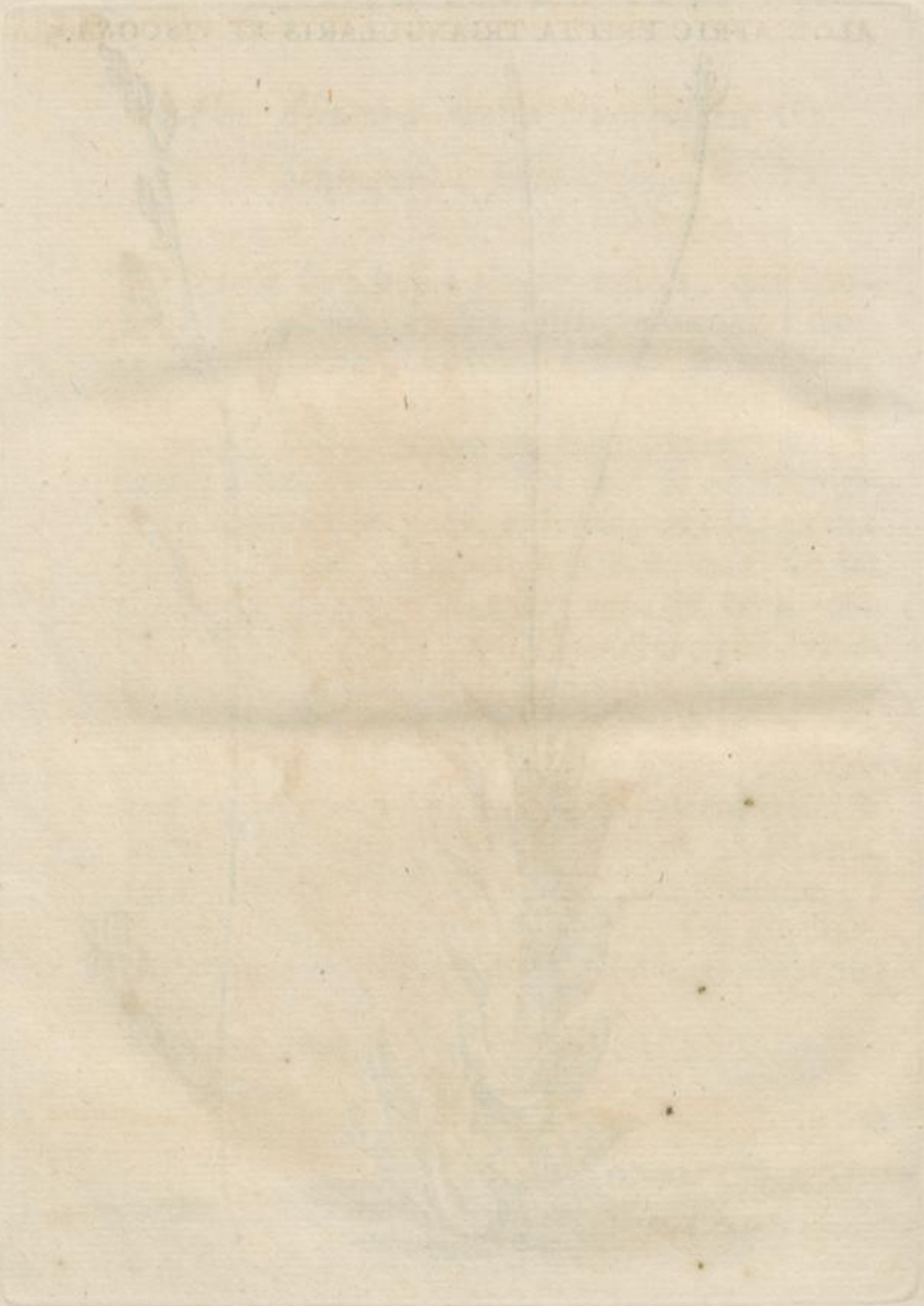
Aloe

ALOE AFRIC: ERECTA TRIANGULARIS ET VISCOSA *Fig. 31.*

ALOE AFRIC: ERECTA ROTUNDA FOL: ACUMINATO. *Fig. 32.*

*Aloe Africana erecta rotunda folio parvo
& in acumen rigidissimum exeunte.*

EX radicibus fibrosis nonnihil rubentibus folia producuntur parva, crassa & viridia, quæ in mucronem acutissimum, rigidissimum & nonnihil rubentem terminantur, folia hæc confer-tim admodum nascuntur & invicem incumbunt, ut caulis videri possit nullus.

Altitudinem planta hæc quinque unciarum superat; flores aut semina produxit nulla.

Succus aquosus est & in insipidus.

Plantam hanc cum Aloe Americana juccæ foliis arborecente, aliisque rarioribus exoticis, ut pagina 64. jam ante dixi, horto donavit Vir Nobilissimus Daniel des Marets.

L

Aloe

*Aloe Guineensis radice geniculata, foliis è
viridi & atro undulatis variegatis.*

PLantam hanc capite vigesimo alterius partis horti Amstelædamensis descripsi, quo tempore in horto medico flores produxerat nullos, flores tamen descripsi tales, quales illam producere mihi scripserat, atque etiam in catalogo instructissimo horti Beaumontiani hanc designans habere dixerat Clar: Kiggelarius, dum vero hæc præterita æstate floreret, inveni illos ab hac descriptione quam longissime diversos, quare hanc de novo cum florum descriptione exacta exhibere volui: clarissimum Virum forte decepit scapus non genuinus pro vero tamen illi obtrusus.

Radice nutritur hæc Aloe longa, crassa, multis geniculis inæquali, vix infra tellurem transversa seu obliqua hærente, quæ intus alba & subdulcis cortice tegitur flavo & tenui, ipsi radici a parte inferiore adnascuntur fibræ albicantes. Folia ex ipsa radice assurgunt primo chartaceorum cucullorum in morem circumvoluta,

ALOE GUINEENSIS RADICE GENICULATA FOL. VARIEGATO. Fig. 33.

RARIOR: & EXOTIC: ICONES & DESCR: 85
luta, quæ tandem explicata, pedalia & sesqui
pedalia, tres uncias lata & in mucronem iner-
mem exeunt, ab utraque parte nunc læta nunc
atra viriditate undulatum pinguntur, margine
circumscribuntur subrubro, & saporem habent
Salsum.

Flores, quos mense Augusto anni 1702. pro-
duxit in horto medico, scapo sustentabantur
bipedali, rotundo & e viridi purpurascenti, erant
plurimi, albicantes, monopetali, tubulosi & in
sex profundas & reflexas lacinias divisi, florum
meditullium præter stylum nutritivum occupabant
stamina sex albicantia, apicibus transversim in-
cumbentibus prædita, qui ipso autumno absque
seminis perfectione perierunt omnes.

Propagatur facillime ex ipsa serpente radice.

F I N I S.

L 2

Ad.

Admonitio ad Bibliopegum.

In hoc libro icones agglutinandæ sunt chartarum laciniis, eadem prorsus ratione ac fieri solet in tabulis Geographicis, singulæ autem inserantur suis locis, ut hic ordine notantur.

Berigt aan de Boekbinders.

In dit Boek moeten de Figuren aan strooken geplakt worden, als men in de Kaarte-boeken gewoon iste doen, en dat op de volgende folien.

Icon prima	Inseratur	Pagin:
2	-	51
3	-	52
4	-	53
5	-	54
6	-	55
7	-	56
8	-	57
9	-	58
10	-	59
11	-	60
12	-	61
13	-	62
14	-	63
15	-	64
16	-	65
17	-	66
18	-	67
19	-	68
20	-	69
		70
		71

Icon 21

Icon 21	Inferatur	Pag: 72
22	- - - -	73
23	- - - -	74
24	- - - -	75
25	- - - -	76
26	- - - -	77
27	- - - -	78
28	- - - -	79
29	- - - -	80
30	- - - -	81
31	- - - -	82
32	- - - -	83
33	- - - -	84

ERRATA TYPOGRAPHICA.

Pagina 6. linea 20. lege proficiemus. p. 8. l. 13. l. Canariensis. p. 11. l. 5. l. fruticosus. p. 19. l. 22. l. in tres capsulas divisum. p. 30. l. 20. l. diutius. l. 22. l. cas. p. 41. l. 17. l. rigidissimo. p. 45. l. 12. l. foliis. p. 47. l. 25. l. humanis. p. 57. l. 13. l. mediam unciam. p. 61. l. 4. l. viderur. l. 16. l. caudice. p. 64. l. 3. l. scabrum & fuscum. p. 72. l. 13. l. quæ. p. 74. l. 8. l. sint.

